

estudis temps

**Diagnosi de Temps de barri,
temps educatiu compartit
Temps i activitats fora
de l'horari escolar**

estudis temps

**Diagnosi de Temps de barri,
temps educatiu compartit**
Temps i activitats fora
de l'horari escolar

Ajuntament de Barcelona

Estudi elaborat per:

Programa de Nous Usos Socials del Temps.
Ajuntament de Barcelona

Amb la col·laboració de:

Institut Municipal d'Educació. Ajuntament de Barcelona
Fundació Jaume Bofill

Redacció:

Elena Sintés Pascual

Edició:

Sector d'Educació, Cultura i Benestar. Ajuntament de Barcelona.

Disseny gràfic:

Estudio Angel Uzkiانو

© de l'edició: Ajuntament de Barcelona

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	5
2. LA CIUTAT I ELS USOS DEL TEMPS	7
3. INTERVENCIÓ DES DE LA PROXIMITAT: “TEMPS DE BARRI, TEMPS EDUCATIU COMPARTIT”	12
3.1. Descripció i objectius del programa	12
3.2. Expansió del programa: del pla pilot al programa de ciutat	13
3.3. Metodologia i fases del programa	16
4. IDENTIFICACIÓ DE DEMANDES I NECESSITATS: DIAGNOSI DELS AGENTS EDUCATIUS I SOCIALS I DE LES FAMÍLIES	17
4.1. Marc conceptual	17
4.2. Instruments de la diagnosi: com i amb qui	19
4.3. Resultats de la diagnosi	22
4.4. Síntesi i recomanacions	47
5. ANNEX	52
5.1. Agents educatius i socials entrevistats	52
5.2. Centres educatius participants en el Debat Familiar	72
5.3. Taules de resultats del Debat Familiar	80
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	92

1. INTRODUCCIÓ

«Quantes hores et falten al dia?», ens pregunta María Ángeles Durán en el títol d'un dels seus llibres, reflexionant sobre un dels malestans contemporanis: el problema de l'organització social del temps. El dia a dia es percep com una cursa a contrarellotge, les presses s'imposen, la urgència esdevé un estat constant i creix la insatisfacció respecte a la manera com vivim els espais i els temps. En el rerefons de la queixa hi ha un ordre social generador de desigualtats i de dificultats per al desenvolupament de la vida quotidiana.

La societat dels primers anys del segle XXI emergeix dels grans processos de canvi contemporanis que han acompanyat el pas de les ciutats industrials a les ciutats modernes. Els intel·lectuals han utilitzat diverses metàfores per etiquetar la fase històrica que vivim: societat líquida, tercera modernitat o societat hipermoderna són alguns dels termes més emprats per descriure aquesta nova etapa. Les transformacions han estat múltiples i han afectat tots els aspectes que conformen la vida urbana: la transició de les societats industrials en economies de serveis i de coneixement, els canvis en les condicions de treball i la creixent flexibilitat laboral, la individualització i diferenciació dels modes de vida, l'impacte dels avenços tecnològics, els canvis demogràfics i dels models de família i de relacions de gènere, la mercantilització de les pràctiques socials, els processos de metropolinització, el tipus de governança i les relacions entre l'Administració i la ciutadania; fins i tot, la crisi del sistema econòmic (Bauman [2003, 2010], Giddens [1993], Beck [2003]).

L'acceleració dels canvis ha trasbalsat les formes de vida i ha desestabilitzat el fràgil equilibri de la gestió del temps quotidià. Les dades disponibles indiquen que el temps és una qüestió sensible, que afecta tothom. També constaten que està mal repartit, que genera tensions i que és un problema comú a la ciutat.

Cada vegada hi ha més persones que tenen dificultats per combinar les activitats diàries. Creix la sensació de disposar de poc temps lliure, de no tenir prou temps personal, i el temps es percep com un bé escàs. I a mesura que augmenta la mobilitat i que hi ha més gent desplaçant-se dins i fora de la ciutat, hi ha una major demanda de proximitat i d'estalvi de temps i, per tant, de serveis i equipaments propers.

Els malestans —que expressen més sovint les dones que els homes— són conseqüència de les friccions del dia a dia, i són tant variats com ho són les persones que viuen a la ciutat. Però també sabem que la ciutat no és un es-

cenari neutral; ben al contrari, la manera com s'estructura pot facilitar o dificultar la gestió dels temps quotidians (Ascher, 1995).

Ens situem davant un canvi de paradigma. Les disfuncions temporals i les problemàtiques i desigualtats socials que se'n deriven han convertit la qüestió del temps en objecte de les polítiques públiques. La necessitat de redefinir els usos del temps és imprescindible per adequar la ciutat a una realitat que parteix d'unes necessitats molt més plurals i polièdriques i que, en conseqüència, demanen unes solucions més transversals, flexibles, desincronitzades i facilitadores de la gestió de la vida quotidiana. Es tracta de reconciliar la vida dins i fora del treball; en definitiva, de millorar la qualitat de vida de la ciutadania i de posar de relleu la importància del temps de la vida, més enllà del treball (Balbo, 1991).

Arreu d'Europa, les ciutats han anat assumint la necessitat d'establir una nova relació amb el temps, una relació més adequada a les noves formes de vida. L'Ajuntament de Barcelona va decidir l'any 2003 apostar, com també ho han fet altres ciutats europees, per les Polítiques Públiques dels Usos Socials del Temps, amb el convenciment que les administracions han d'articular la ciutat, els seus equipaments i els seus serveis amb els temps de les persones.

En aquest context, les polítiques de temps requereixen un coneixement profund de la realitat social sobre la qual actuen. La complexitat del fenomen fa més necessària que mai l'anàlisi de l'evolució de la societat i les seves conseqüències sobre els ritmes de vida diaris, les activitats, els desplaçaments i, sobretot, les desigualtats socials que genera l'actual distribució del temps (Bonfiglioli, 1997; Boulin i Mückenberger, 2002).

2. LA CIUTAT I ELS USOS DEL TEMPS

La irrupció del valor del temps en la realitat urbana és un fenomen recent, sobre el qual cal actuar amb propostes innovadores a partir d'un coneixement profund de la realitat. Les transformacions en l'organització social de la vida quotidiana han repercutit en la gestió del temps quotidià i en la compatibilització de les diferents esferes vitals: els temps de treball remunerat, el treball domèstic i familiar, i el temps personal i de lleure.

Recerques recents¹ han permès observar que l'ús del temps a la ciutat no és homogeni, sinó que varia per grups socials en funció de l'activitat i de l'horari laboral, del cycle vital, del sexe i de l'estatus social de les persones. El treball remunerat es configura com l'eix central de l'organització de la vida quotidiana, i el tipus d'horari laboral condiona l'harmonització de les activitats i dels ritmes de vida de les persones. És palesa la distribució desigual dels temps de treball domèstic i familiar entre dones i homes, si bé les diferències de gènere tendeixen a reduir-se progressivament. Amb tot, la cura dels menors continua sent una tasca fonamentalment assumida per la mare o de forma compartida, però en molt pocs casos és assumida principalment pel pare. En conjunt, la càrrega global de treball de les dones sempre és superior a la dels homes en tots els estrats socials. L'escassetat de temps és un fenomen creixent i cada vegada són més les persones que declaren no tenir prou temps lliure, especialment en les edats compreses entre els 25 i els 44 anys, i quan es tenen infants petits.

En un context urbà en què augmenten les necessitats de desplaçament dels ciutadans i ciutadanes per realitzar les activitats quotidianes, es detecta una intensificació de les activitats en el propi barri, associada a la recerca de la proximitat com a valor en alça en una societat on el temps ha esdevingut un bé escàs i limitat i on, conseqüentment, la seva gestió i control cada cop es percep més com un element íntimament interrelacionat i crucial per a la qualitat de vida.

¹ Vegeu els informes sobre l'ús social del temps editats per l'Ajuntament de Barcelona (Sintes, Serra, Cónsola i Ramon, 2009; Sintes i Miralles, 2006, 2008a, 2008b) i els diversos volums de la col·lecció *Dossiers del Temps*.

La ciutat enfront del futur

Es tracta d'un procés dinàmic i a llarg termini. L'anàlisi de la ciutat i de les tendències que s'hi detecten aporta les claus i els reptes que emergeixen de les noves realitats socials, econòmiques, culturals, tecnològiques i territorials. Alguns indicadors permeten visualitzar les principals característiques de la ciutat que ve. En destaquen les següents:

La ciutat sempre oberta. La dinàmica de la globalització de la producció i el consum ens ha dut a viure en companyia del «temps continu». La ciutat de 24 hores és una realitat a les grans ciutats nord-americanes (el paradigma n'és Nova York, la ciutat que mai no dorm) i s'està estenent al Japó i a la Xina. La pressió del «temps real», de la producció contínua al llarg de tot el dia també està arribant a les ciutats europees. Aquests canvis, juntament amb la creixent importància del valor del temps de lleure, alimenten l'ús gairebé sense interrupció de l'espai urbà i dels equipaments culturals i d'oci.

La terciarització de la ciutat afavoreix que aquesta estigui activa de dia i de nit. Els caps de setmana deixen de ser dies de descans i es transformen en períodes de gran activitat, i a l'estiu la ciutat està plena. La ciutat ja no tanca a les set ni a les vuit de la tarda, ni tan sols a les dues de la matinada, i tampoc els diumenges. En una ciutat sense interrupció, calen nous models de serveis públics.

Els ritmes i horaris es diversifiquen. A la ciutat hi conviuen pautes de comportament cada vegada més heterogènies. En aquest context de canvi de la societat contemporània, ja no existeix un únic temps social, sinó múltiples temps que corresponen a la pluralitat d'individus i d'institucions que configuren una societat complexa i fragmentada.

Diàriament, la ciutat acull una àmplia diversitat de necessitats i de grups socials (visitants, gent gran, joves, infants, famílies, persones que viuen soles, persones que hi treballen). Diversitat de persones i, per tant, d'hàbits i necessitats. La societat tendirà cap a l'autonomia creixent dels individus i l'apropiació individual de l'espai i del temps. També dels objectes.

Ara bé, no es tracta pas d'una evolució nova. El telèfon o el rellotge, per exemple, van deixar de ser un equipament col·lectiu per convertir-se en un equipament de la llar i, finalment, en un equipament individual. Les persones demanen serveis personalitzats que els permetin adaptar-se millor a la vida contemporània.

Augmenta l'autonomia, es diversifiquen els ritmes, els horaris, els hàbits, la mobilitat... Desapareix la rigidesa i els horaris «estàndard» en tots els àmbits de la vida quotidiana: treball, estudis, lleure.

Avenços tecnològics amb impacte en tots els àmbits de la vida. El desenvolupament de les ciutats està intrínsecament lligat amb l'evolució de les tecnologies, tant del transport, com de la producció de béns i serveis o de la informació. Tal com sovint explicava el sociòleg François Ascher, els béns que ens han donat autonomia —com ara el congelador o el microones, el telèfon o el rellotge— han participat activament en la transformació de les ciutats i de les pràctiques urbanes.

Amb l'autonomia de les persones, la ciutat s'ha estès, les distàncies han augmentat i la mobilitat ha crescut. No obstant això, les tecnologies de la informació i la comunicació també han permès reduir temps i desplaçaments.

Canvis en el mercat de treball i flexibilització dels horaris i dels ritmes de treball. El treball remunerat, central en la societat industrial i en la societat moderna, també es diversifica i fragmenta.

En el decurs del segle xx, les hores de treball remunerat a Europa han anat disminuint de forma gradual i, des de fa uns anys, s'han estabilitzat al voltant de les 40 hores setmanals. El canvi més substancial des de la dècada del 1970 és la creixent flexibilització dels horaris i de les jornades de treball, que se sumen i promouen encara més la desincronització de les pràctiques socials.

Algunes recerques europees assenyalen dues tendències de canvi en les organitzacions del treball. La primera és l'increment del nombre d'empreses que implementen la flexibilitat horària.² La segona és la generació de beneficis per a les empreses i treballadors/es mitjançant l'aplicació de mesures que faciliten la compatibilització de la vida laboral amb la familiar i personal.³

Estan apareixent nous valors laborals. El desenvolupament de l'economia europea incorpora en paral·lel el creixement de la competitivitat de les empreses i una organització del treball més eficient.

Canvis demogràfics i a les llars. Els acords de Lisboa del 2000 ja indiquen que el manteniment del sistema de benestar exigeix repensar la distribució dels períodes de treball, oci, formació i cura de les persones durant el cicle de vida.

Sorgeixen noves formes familiars i creix el nombre de llars amb parelles biactives. El rol tradicional de dona cuidadora va desapareixent de manera progressiva. La tendència és que tant dones com homes combinin els treballs remunerats i no remunerats.

Amb l'envelliment i el sobreenvelliment, el temps de cura de les persones grans demana noves respostes socials, ja que aquesta tasca no la poden gestionar únicament les dones, ni tampoc les xarxes familiars: ha de ser una qüestió de coresponsabilitat pública i privada.

Integració metropolitana. La ciutat difícilment pot satisfer totes les demandes d'activitat en el seus límits físics, la qual cosa provoca augments en el preu del sòl que expulsen alguns segments d'activitat a altres llocs del territori metropolità, fenomen particularment evident en el cas del mercat de l'habitatge.

La dispersió de les activitats en l'espai urbà ha generat una localització especialitzada de les funcions (espais residencials, espais de lleure, espais comercials, espais laborals...).

² European Company Survey, 2009, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Unió Europea: <<http://www.eurofound.europa.eu/surveys/company-survey/>>.

³ Good practice guide to internal flexibility policies in companies, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Unió Europea: <<http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef0919.htm>>

Barcelona és, en la pràctica, una ciutat metropolitana, econòmicament integrada en un territori que ultrapassa els límits del seu terme municipal.

La separació espacial i temporal de les activitats diàries, així com el creixement de la ciutat real, han generat la necessitat de desplaçar-se cada vegada més lluny per fer les activitats diàries. Els nous patrons de mobilitat es distancien de l'antic model estrictament radial amb puntes de demanda molt ben definides: es generen necessitats de transport en dimensions territorials molt variades i en horaris relativament dispersos.

L'aplicació de noves tecnologies en el transport i la creació de noves infraestructures modificaran substancialment la mobilitat i la localització de les persones, dels béns i de les informacions. Les estimacions indiquen que ens dirigim cap a una ciutat més mòbil i alhora més telecomunicada. De fet, la combinació entre l'estalvi de temps de desplaçament propiciat per la millora de les infraestructures de transport, l'increment de facilitats per moure's, i l'autonomia a través del telèfon mòbil, recompondrà el sistema de mobilitat. En lloc de dirigir-nos cap a una ciutat amb mobilitat zero, els desplaçaments es multiplicaran, es diluiran al llarg del dia i les hores punta es reduiran.

El repte de la ciutat metropolitana exigeix ser capaços de construir una xarxa de transport públic de qualitat, i alhora econòmicament sostenible, que satisfaci una mobilitat cada vegada més complexa.

Integració en els fluxos globals. Barcelona viu, avui, la coexistència —sovint la dualitat— de la ciutat local i la ciutat global. D'una banda, és una ciutat amb barris que tenen una vida social, cultural i econòmica activa i, de l'altra, és una ciutat atractiva per als visitants i els negocis, amb un posicionament al món que fa que sigui reconeguda per la seva qualitat de vida.⁴ La ciutat és valorada per la seva connectivitat —tot i que no se situa entre les ciutats econòmicament punteres—, però, sobretot, per la seva alta qualitat de vida.

Les noves infraestructures (aeroport, port, AVE...) la connecten amb el món i, en els propers anys, Barcelona es consolidarà com una metròpoli global. La millora de la qualitat de vida és fonamental per garantir la cohesió social de la ciutat i, alhora, per continuar sent el principal factor d'atracció, tant de visitants com d'empreses.

El barri és un centre d'activitat i de cohesió social. El fet que la societat tendeixi cap a la individualització no significa que desaparegui la vida en societat, ni les xarxes socials, ni que esdevinguem éssers completament independents. Al contrari, les persones tindrem una dependència creixent dels serveis i, segons acabem d'assenyalar, d'uns serveis personalitzats i propers.

Simultaneïtat d'usos. Dins l'àmbit urbà coexisteixen el treball, la família, la mobilitat, la vida social i el lleure. El territori és multifuncional i els equipaments i serveis es dissenyen per donar serveis complementaris. Els serveis s'integren en els equipaments amb diferents usos, per a diferents grups socials, en diferents horaris.

⁴ El 2009 Barcelona va ser, per dotzè any consecutiu i segons l'European Cities Monitor (Cushman & Wakefield), la millor ciutat europea en qualitat de vida per a les persones treballadores. Vegeu *Barcelona en xifres 2009*, editat per Promoció Econòmica Internacional.

Emergeixen nous valors sobre els temps i creix la demanda ciutadana. L'autonomia i el temps són els nous valors que prevalen en la societat contemporània. El temps s'introduirà com un indicador més de qualitat de vida. En l'àmbit internacional s'estan debatent els indicadors que mesuren la riquesa dels països. L'any 2009, una comissió d'experts dirigida pel premi Nobel d'Economia Joseph Stiglitz i constituïda pel govern francès va presentar un informe de revisió del sistema de càlcul del PIB en què es proposa incloure noves mesures del benestar, com ara el treball domèstic i la disponibilitat de temps lliure.⁵

Les dinàmiques que s'acaben d'assenyalar aniran evolucionant en els propers anys. Cal repensar els conceptes a partir dels quals hem concebut el desenvolupament urbà. Fins ara, la ciutat ha donat respostes permanents, col·lectives i homogènies a les necessitats ciutadanes. La ciutat actual, però, ha de fer front a necessitats cada vegada més variades i canviants. Tot indica que el desenvolupament futur de les ciutats haurà de prendre en consideració allò que Amartya Sen anomena «l'heterogeneïtat de les necessitats humanes».

En un moment en què la ciutat de Barcelona prioritza els seus barris i en què els punts estratègics d'aquesta nova mirada són la sostenibilitat i garantir la qualitat de vida, la cohesió social i territorial, el temps de les persones és un element estratègic i transversal cabdal en les polítiques públiques de Barcelona.

En aquest sentit, el funcionament de la ciutat en el seu conjunt, els equipaments i serveis que posa a l'abast dels seus ciutadans i ciutadanes, i els horaris a partir dels quals aquests hi tenen accés, han de poder donar resposta a l'evolució de les necessitats individuals i col·lectives.

Per tant, no es tracta només de conciliar horaris per millorar la qualitat de vida personal, sinó de veure de quina manera un tipus de ciutat com Barcelona és capaç d'aplicar unes polítiques globals que, des de la proximitat i la transversalitat, permetin adaptar-se a unes necessitats que són diferents de les de fa 10 anys i de les que hi haurà d'aquí a 10 anys més.

⁵Vegeu l'informe a <http://www.stiglitz-sen-fitoussi.fr/documents/rapport_anglais.pdf>.

3. INTERVENCIÓ DES DE LA PROXIMITAT: TEMPS DE BARRI, TEMPS EDUCATIU COMPARTIT

La ciutat i els barris són espais idonis per a la implementació de polítiques de temps. Des d'aquesta premissa, l'any 2005 es va endegar a Barcelona el programa *Temps de barri, temps educatiu compartit*, amb la voluntat d'intervenir en la millora del benestar quotidià. S'havia constatat que les llars amb infants eren un dels grups socials que tenien més problemes per organitzar el seu temps, en especial pel que fa a la compatibilització dels horaris laborals, escolars i de lleure. Per aquest motiu es va optar per actuar en l'àmbit del temps fora de l'horari escolar. Una primera diagnosi de la situació permetia entreveure un gran potencial de treball, ja que, d'una banda, les famílies demanaven disposar d'activitats fora de l'horari lectiu que fossin properes i de qualitat i, de l'altra, es detectaven mancances en la coordinació dels agents promotors d'activitats extraescolars i en el tipus d'activitats ofertes.

3.1. Descripció i objectius del programa

Temps de barri, temps educatiu compartit és un programa promogut conjuntament entre el Programa de Nous Usos Socials del Temps, l'Institut d'Educació i els Districtes de l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Jaume Bofill. Aquest programa té com a objectius dissenyar i aplicar accions per construir uns usos dels temps i uns espais educatius per als infants i adolescents que contribueixin a l'harmonització laboral i familiar de les famílies, amb actuacions que comportin la implicació dels diferents agents que intervenen en l'àmbit educatiu i social (centres educatius, famílies, serveis, entitats...). En concret, es proposa:

- Contribuir a aconseguir que els barris tinguin una oferta d'activitats educatives fora de l'horari escolar que sigui de qualitat i diversificada.
- Promoure accions educatives en el temps de lleure que afavoreixin l'harmonització del temps en família.

- Reforçar el teixit associatiu i el treball en xarxa entre els agents locals.
- Potenciar l'ús educatiu del temps fora de l'horari escolar mitjançant els patis escolars i altres equipaments públics.

El programa s'adreça a les famílies i els infants i adolescents (de 3 a 16 anys), així com als agents educatius (escoles d'educació infantil, primària i secundària obligatòria sostingudes amb fons públics) i als agents socials (entitats de lleure, associacions esportives, associacions culturals, AMPA i equipaments i serveis públics, entre d'altres).

Els serveis i recursos que es promouen inclouen:

- Donar suport a les activitats en horari extraescolar. Activitats extraescolars de qualitat i obertes al barri, organitzades de forma conjunta o coordinada per AMPA, entitats i centres escolars.
- Obertura de patis escolars en caps de setmana i vacances, com a espais d'ús públic amb servei de monitoratge.
- Activitats familiars. Activitats de temps en família, en caps de setmana, compartides entre diferents escoles i AMPA.
- Suport d'acompanyament. Recurs que garanteix la mobilitat i accessibilitat dels infants a les activitats del barri.

El programa dóna suport i col·labora amb les AMPA, les escoles i els agents socials per crear i dinamitzar els plans d'acció en xarxa d'agents educatius i socials, mitjançant la figura d'un coordinador/a territorial.

3.2. Expansió del programa: del pla pilot al programa de ciutat

El programa es va iniciar l'any 2005 amb un projecte pilot a tres districtes de Barcelona: el districte de Sants-Montjuïc (barris de Sants, Hostafrancs, la Bordeta i Sants-Badal), el districte de Gràcia (barris de Penitents, la Salut, Vallcarca i el Coll) i el districte de Nou Barris (barri de Prosperitat).

Per realitzar el projecte pilot es van elaborar uns criteris per seleccionar tres territoris amb característiques diferents a partir de la xarxa educativa existent, la població, l'equilibri entre escola pública i concertada, renda diferent, barris que formessin part d'una mateixa zona estadística i tres districtes diferents. Després de l'anàlisi, es va donar prioritat a l'actuació en tres tipologies de barri:

- *Casc històric* de districtes amb tradició associativa, xarxa d'equipaments i equilibri entre l'oferta d'escola pública i concertada, amb rendes mitjanes: intervenció en els barris de Sants-Hostafrancs i la Bordeta. És una zona d'intervenció complexa a causa de les seves dimensions i de la forta xarxa social existent. És el territori més gran de la prova pilot, amb una població de 98.000 persones, aproximadament.
- *Zona més dispersa*, de menys centralitzat, amb diferències de renda dins la mateixa zona, amb una orografia complicada i una xarxa associativa i escolar menys forta: barris de Vallcarca-Penitents, el Coll i

la Salut, amb una població aproximada de 30.000 persones.

■ *Un barri compacte*, un barri cohesionat, Prosperitat, a Nou Barris, que conforma un territori de 25.000 persones, amb una gran diversitat de serveis i equipaments al barri mateix, i amb un nombre mínim d'escoles i d'instituts per crear xarxa.

Aquestes tres tipologies de territoris van permetre saber quines línies d'actuació són adients en tots els territoris i quines tenen una especificitat pròpia segons l'adaptació que calgui a les realitats concretes dels barris.⁶

L'any 2008 s'hi van incorporar nous territoris: la Marina de Port i la Marina del Prat Vermell (districte de Sants-Montjuïc), les Corts i la Maternitat-Sant Ramon (districte de les Corts), Sant Gervasi-Galvany i el Putget i Farró (districte de Sarrià-Sant Gervasi), Camp d'en Grassot i Gràcia Nova (districte de Gràcia), Navas i el Congrés i els Indians (districte de Sant Andreu) i Clot i Camp de l'Arpa del Clot (districte de Sant Martí).

L'any 2009, continuant amb l'expansió del programa arreu de la ciutat, es va ampliar de nou el nombre de barris participants: el Fort Pienc i la Sagrada Família (districte de l'Eixample), el Guinardó i Baix Guinardó (districte d'Horta-Guinardó), Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona (districte de Nou Barris), Bon Pastor i Baró de Viver (districte de Sant Andreu) i Sant Martí de Provençals i la Verneda i la Pau (districte de Sant Martí).

En el decurs del 2009 i el 2010 s'han afegit al projecte els barris següents: la Barceloneta (districte de Ciutat Vella), el Poble-sec i la Font de la Guatlla (districte de Sants-Montjuïc), l'Antiga Esquerra de l'Eixample, la Nova Esquerra de l'Eixample i Sant Antoni (districte de l'Eixample), el Carmel i la Font d'en Fargues (districte d'Horta-Guinardó), Sant Andreu i la Sagrera (districte de Sant Andreu), les Roquetes i el Verdum (districte de Nou Barris) i el Poblenou i Provençals del Poblenou (districte de Sant Martí).

⁶ Per a més informació, consulteu la publicació ALBAIGÉS, B.; SELVA, M.; BAYA, M.: *Infants, família, escola i entorn: claus per a un temps educatiu compartit*, Barcelona: Fundació Jaume Bofill i Ajuntament de Barcelona, 2009.

Evolució de la implantació territorial:

DISTRICTES	FASE 0 2006/7 I 2007/8 EXPERIÈNCIA PILOT	FASE 1 CURS 2008-2009	FASE 2 CURS 2009-2010	FASE 3 CURS 2010-2011
CIUTAT VELLA				Barceloneta
L'EIXAMPLE			El Fort Pienc La Sagrada Família	Sant Antoni L'Antiga Esquerra de l'Eixample La Nova Esquerra de l'Eixample
SANTS- MONTJUÏC	Sants La Bordeta Hostafrancs Sants- Badal	Marina del Prat Vermell La Marina de Port		El Poble-sec La Font de la Guatlla
LES CORTS		Les Corts Sant Ramon- la Maternitat		
SARRIÀ- SANT GERVASI		Sant Gervasi- Galvany El Putget i Farró		
GRÀCIA	El Coll La Salut Vallcarca- Penitents	Camp d'en Grassot- Gràcia Nova		
HORTA- GUINARDÓ			Alt Guinardó Baix Guinardó	Carmel La Font d'en Fargues
NOU BARRIS	Prosperitat		Ciutat Meridiana Torre Baró Vallbona	Les Roquetes El Verdum
SANT ANDREU		Navas El Congrés i els Indians	Bon Pastor Baró de Viver	La Sagrera Sant Andreu
SANT MARTÍ		Clot El Camp de l'Arpa del Clot	St. Martí de Provençals La Verneda i La Pau	El Poblenou Provençals del Poblenou

3.3. Metodologia i fases del programa

Temps de barri, temps educatiu compartit és un projecte d'investigació-acció participativa. Aquesta metodologia facilita que el programa esdevingui un projecte col·lectiu, ja que des del moment de la diagnosi implica les persones que hi participen i les predisposa al desenvolupament de les accions futures.

Tot seguit es descriuen les fases en què es desenvolupa el projecte en cadascun dels territoris:

1. Diagnosi dels agents.⁷ Realització d'una primera aproximació a la realitat de l'educació en el temps de lleure als barris on es desenvolupa el projecte.

2. Diagnosi dels infants, adolescents i famílies. Consulta als infants i a les seves famílies, mitjançant una metodologia basada en el Debat Familiar, on es convida a reflexionar en el nucli familiar sobre l'educació en el temps de lleure i els usos socials i educatius del temps.

3. Procés participatiu. Definició de les propostes d'intervenció a partir de les fases de diagnosi i mitjançant un procés participatiu amb tots els agents educatius i socials.

4. Disseny i implementació d'accions. Planificació de propostes en funció dels resultats de les fases prèvies de diagnosi i elaboració de propostes consensuades entre els agents educatius i socials.

5. Avaluació quantitativa dels resultats i avaluació qualitativa del programa. Es fa un seguiment periòdic dels indicadors d'implantació del programa i, al final de cada curs, una avaluació qualitativa del programa amb la participació dels agents educatius i socials.

⁷ Entenem per «agents educatius i socials» aquelles figures i organitzacions que generen algun tipus d'efecte en l'àmbit de l'educació fora de l'horari escolar, bé a través del disseny i l'execució d'activitats específiques per a infants i joves (*agent directe*), o simplement a través d'una tasca de suport extern –logístic, material, tècnic, etc.– (*agent indirecte*).

4. IDENTIFICACIÓ DE DEMANDES I DE NECESSITATS: DIAGNOSI DELS AGENTS EDUCATIUS I SOCIALS I DE LES FAMÍLIES

4.1. Marc conceptual

Els canvis en els modes de vida de la nostra societat han repercutit en la configuració de les famílies, en el tipus de relacions i en el repartiment de rols, temps i treballs a les llars.

En aquest context, les activitats fora de l'horari escolar formen part de la vida quotidiana de molts infants i joves. De fet, les activitats fora de l'horari escolar estan adquirint cada vegada més importància i reconeixement social. Segons Trilla i García (2004) i Molinuevo (Torrubia, 2009), en els darrers anys es detecta una tendència de generalització de les activitats extraescolars.

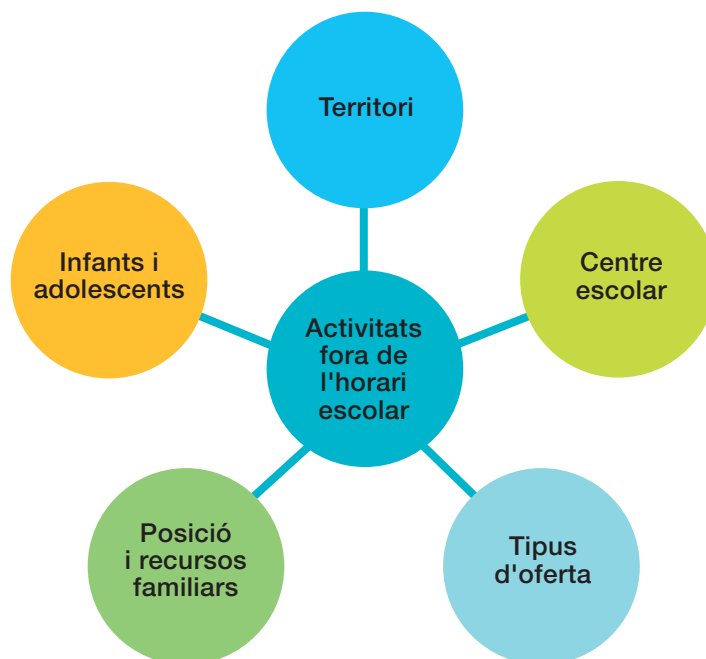
Alguns dels factors que expliquen l'emergència de l'educació no formal són l'increment de la demanda d'espais i de temps per als infants i joves, alhora que se n'exigeix progressivament més qualitat. El desig de donar una educació de qualitat, juntament amb la necessitat de trobar solucions per compatibilitzar els horaris laborals amb els escolars, són les causes principals de l'interès de les famílies per complementar la formació que els seus fills i filles reben a l'escola.

Sabem, però, que no tothom té el mateix tipus de necessitats, mitjans ni preferències, i que la manera com s'organitza el temps fora de l'horari escolar varia. La realització d'activitats extraescolars depèn del context social i familiar, i canvia segons les característiques del territori de residència (existència d'equipaments al barri, vertebració del teixit associatiu, dinamisme dels agents educatius i socials, composició socioeconòmica de la població), les característiques dels centres escolars (titularitat, perfil socioeconòmic de l'alumnat, accessibilitat geogràfica, grandària i qualitat de les infraestructures, dinàmica del centre i de l'AMPA), el tipus d'oferta (classes d'activitats, horaris i preus),

les característiques de les famílies (posició socioeconòmica i cultural, origen geogràfic, estructura de la llar, situació laboral i horaris de treball, organització del temps i de les tasques; accés a xarxes familiars, d'amistat o veïnat, accés a serveis públics i privats; preferències d'orientació educativa), i les característiques dels infants i dels joves (edat, gènere i origen geogràfic).

Cal tenir en compte la influència de tots aquests aspectes, sobretot en l'actual context de crisi econòmica, ja que limita tant l'oferta com la demanda d'activitats extraescolars.

Gràfic 1
Condicionants de la participació en activitats fora de l'horari escolar

Conèixer els recursos de què disposen les llars, les estratègies que adopten i les desigualtats que es produeixen és cabdal per dissenyar un pla d'acció de forma participativa amb els agents educatius i socials, i per donar respostes adequades a aquestes necessitats.

Aquest estudi permet conèixer les opinions i demandes socials sobre els temps educatius més enllà de l'horari escolar, a la vegada que aporta elements clau per al disseny de les accions i per al desenvolupament del programa *Temps de barri, temps educatiu compartit*.

4.2. Instruments de la diagnosi: com i amb qui

La diagnosi s'estructura en dues parts: *Què diuen els agents educatius i socials?*, elaborada a partir de la realització d'entrevistes amb els diversos agents educatius i socials del territori (centres educatius, AMPA, entitats, serveis, etc.), i *Què diuen les famílies?*, elaborada a partir dels resultats de l'enquesta feta a les famílies, anomenada «Debat Familiar».

La diagnosi sempre es duu a terme durant el curs anterior a la implementació del pla d'acció de cada barri. Així, per exemple, en l'última fase d'expansió del programa prevista per al curs 2010-2011, la diagnosi s'ha fet durant el curs 2009-2010.⁸

Diagnosi dels agents: què diuen els agents educatius i socials?

En la diagnosi hi han participat un total de 891 agents educatius i socials de cadascun dels territoris (centres educatius, AMPA, entitats d'educació en el lleure, serveis públics, clubs i associacions esportives, associacions i col·lectius culturals, etc.), distribuïts de la manera següent:

Taula 1
Nombre d'agents educatius i socials entrevistats

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total
Agents educatius i socials	200	213	195	283	891

A la vegada, però, també s'ha comptat amb la col·laboració de molts altres agents, els quals, tot i que no han estat entrevistats, han aportat informació molt valuosa.

L'objectiu d'aquestes entrevistes consistia a tenir una primera presa de contacte amb els diferents agents educatius i socials dels barris, comprendre'n la relació amb l'àmbit de l'educació en el temps de lleure, i recollir les seves principals preocupacions, demandes i necessitats sobre el tema.⁹

La diagnosi dels agents s'ha dissenyat prenent l'eix de la participació com a mitjà per assolir uns objectius determinats, i no pas com a finalitat.

És a dir, aquesta part de la diagnosi, a més d'aportar informació valuosa sobre l'oferta existent d'activitats fora de l'horari lectiu, també ens ha permès

⁸ Cada curs s'han elaborat diagnòsics específics per als nous territoris d'implementació, així com un informe de resum anual. Vegeu els informes realitzats en el decurs del programa a la web <www.bcn.cat/tempsdebarri>.

⁹ La delimitació de l'objecte d'observació ve donada per les activitats que, amb una intencionalitat educativa (activitats extraescolars, esportives, d'educació en el lleure, d'ensenyaments no reglats, etc.), estan adreçades als infants i joves d'entre 3 i 16 anys d'edat durant el temps fora de l'horari estrictament escolar.

conèixer l'opinió subjectiva i la valoració de persones que tenen o poden tenir un paper en el desenvolupament del programa.

Quant a la metodologia, s'han fet entrevistes individuals i grupals en funció del tipus d'agent. Les entrevistes individuals s'han dut a terme mitjançant un guió de preguntes tancades que tractaven, principalment, d'aspectes relatius a les característiques de l'agent, la seva oferta d'activitats fora de l'horari escolar i la seva opinió vers el barri en l'àmbit de les activitats educatives en el temps de lleure. Les entrevistes grupals, en forma de grup de debat, han pretès iniciar els agents en la dinàmica del treball en xarxa i s'ha treballat en la detecció conjunta de necessitats per al territori en l'àmbit de l'educació fora de l'horari lectiu. Els grups de debat han estat formats per agents de tipologia semblant, guiats per la figura d'un dinamitzador que conduïa el debat grupal i feia aflorar els temes plantejats a partir d'un guió de preguntes estructurades. Aquesta metodologia es basa en la convicció que participar vol dir transformar des d'un primer moment les formes de relació entre els diversos actors educatius i socials del territori per crear noves maneres de construcció col·lectiva del barri, de manera que cadascú es responsabilitza en la mesura que pot d'allò que li pertoca, però sempre en col·laboració amb els altres i partint del consens.

Diagnosi dels infants, adolescents i famílies: el Debat Familiar

La diagnosi també s'aproxima a la realitat de les famílies amb fills i filles en edat escolar. L'objectiu consisteix a recollir el parer de les famílies per tal de conèixer les seves opinions i demandes sobre els temps educatius més enllà de l'horari escolar, així com les seves necessitats pel que fa als usos del temps. Aquesta opinió es recull mitjançant uns qüestionaris anomenats «Debats Familiars».

El Debat Familiar és una tècnica utilitzada en metodologies participatives, que pretén extreure dades mesurables de les opinions dels ciutadans envers el tema plantejat. Les opinions recollides, en el cas de ser representatives, poden esdevenir una base sòlida per fer inferències sobre una població més àmplia.

La distribució dels qüestionaris a les famílies s'ha dut a terme gràcies a la implicació dels diferents centres educatius participants. Les escoles mateixes s'han encarregat de repartir els qüestionaris entre els seus alumnes, que se'ls han emportat a casa i els han contestat juntament amb la resta de membres de la llar.

Pel que fa al contingut, el qüestionari es divideix en quatre parts. L'apartat anomenat *L'habitació del fill/a* conté preguntes adreçades als infants i adolescents, i recull informació sociodemogràfica i sobre les activitats fora de l'horari lectiu. L'apartat *L'habitació dels pares* consta de diverses preguntes dirigides als pares i/o mares amb qui conviuen, relatives a les seves característiques socioeconòmiques i opinions i necessitats sobre les activitats extraescolars. Finalment, els apartats denominats *El menjador* i *La cuina* s'adrecen al conjunt de la família i tenen per objecte plantejar un debat al voltant de les activitats i les seves demandes.

La participació en el Debat Familiar sempre ha estat molt elevada. De mitjana, el 38,7 % dels alumnes matriculats en els centres escolars participants han respost el qüestionari. Això representa un total de 23.783 enquestes.

La prova pilot realitzada durant el curs 2005-2006 va comptar amb la participació de 34 centres escolars i de 4.803 alumnes dels 11.038 matriculats, cosa que va representar una participació molt alta, del 43,5 %.

En la diagnosi del curs 2007-2008 hi van participar 51 centres escolars i 7.416 alumnes dels 20.770 matriculats. La taxa de participació es va situar en el 35,7 %, una mica més baixa que l'obtinguda en la prova pilot, però superior a la d'altres experiències similars.

En la del curs 2008-2009 hi van col·laborar 44 centres escolars i 4.906 alumnes dels 14.944 matriculats. En aquesta ocasió, la taxa de participació es va situar en el 32,8 %.

Pel que fa al curs 2009-2010, la diagnosi s'ha centrat en l'educació primària, i hi han participat 61 centres escolars i 6.658 alumnes dels 14.647 matriculats, la qual cosa s'ha traduït en la taxa de participació més elevada: el 45,5 %.

Quant a la tipologia de centres, s'ha comptat amb la participació, tant de centres de titularitat pública com de centres privats concertats.

Respecte al nivell educatiu, els alumnes de primària sempre han estat els més proclius a participar en l'enquesta, mentre que els de secundària ho han estat menys. Això es reflecteix en la menor taxa de participació dels instituts.

Taula 2
Participació en el Debat Familiar

Centres escolars	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total
Centres públics	26	34	33	42	135
Escoles	20	26	23	42	111
Instituts	6	8	10	-	24
Centres privats concertats	8	17	11	19	55
Total centres participants	34	51	44	61	190

Alumnes	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total
Alumnes matriculats	11.083	20.770	14.944	14.647	61.444
Alumnes participants	4.803	7.416	4.906	6.658	23.783
Taxa de participació	43,5 %	35,7 %	32,8 %	45,5 %	38,7 %

4.3. Resultats de la diagnosi

4.3.1. La diagnosi dels agents educatius i socials

Les característiques del territori tenen un paper fonamental en la configuració de les dinàmiques de la participació infantil i juvenil en l'àmbit de l'educació fora de l'horari lectiu. Tal com s'ha dit en la introducció, un dels elements que cal tenir en compte per comprendre les dinàmiques de participació dels infants i les seves famílies en l'àmbit de l'educació fora de l'horari escolar fa referència a les característiques del territori on s'ubica l'oferta. Les característiques orogràfiques i la distribució dels diversos equipaments socioeducatius en el territori són variables molt importants que cal tenir presents, ja que condicionen les relacions socials que hi tenen lloc (mobilitat dels infants, dels joves i de les seves famílies, existència o no d'espais de trobada...), la vertebració del teixit associatiu, el dinamisme, la fortalesa o la feblesa dels agents educatius i socials. En aquest sentit, en el decurs de les diagnosi realitzades als barris d'Horta-Guinardó o de Nou Barris, per exemple, s'ha assenyalat que l'orografia d'aquests territoris representa una dificultat afegida.

Els agents educatius i socials

La presència d'agents en el territori, la seva diversitat i el seu paper en la dinamització del teixit associatiu és cabdal en la configuració de l'oferta d'activitats educatives en el temps de lleure. Els agents educatius i socials intervenen en el territori en dues vessants: de forma directa, a través del disseny i la realització d'activitats dirigides a infants i joves, i de forma indirecta, donant suport extern —logístic, material, tècnic, etc.— a la implantació de les activitats.

Tot i que cada territori presenta un perfil d'agents diferenciat, es detecten alguns aspectes coincidents en el conjunt de la ciutat. En general, les Associacions de Mares i Pares d'Alumnes (AMPA) de les escoles i els instituts són els principals agents promotors d'oferta d'activitats educatives més enllà de l'horari escolar. La capacitat d'implicació de les famílies en la vida del centre és fonamental per constituir AMPA capaces de liderar iniciatives i de promoure la participació en la vida escolar. En particular, les AMPA dels centres de primària són les més dinàmiques en aquest àmbit. No obstant això, en el decurs de les entrevistes s'ha pogut constatar que algunes AMPA són més fortes que d'altres. N'hi ha que tenen un gran potencial d'acció, de gestió d'activitats i de coordinació, que reben molt de suport de les direccions dels centres i que hi tenen una bona sintonia. D'altres, disposen de personal remunerat de gestió i d'un important suport (pel que fa a recursos econòmics i humans) per part de les famílies, mentre que n'hi ha que pràcticament no tenen famílies voluntàries que s'ocupin de dinamitzar-les. Les AMPA més febles tenen menys capacitat per generar activitats i promoure una oferta prou diversificada. En aquest segon grup solen haver-hi les associacions dels instituts de secundària, habitualment formades per poques persones i amb col·laboracions puntuals amb l'escola. Això explica que les AMPA dels centres de secundària tinguin una oferta menys àmplia i diversa que la que tenen les AMPA dels centres d'educació infantil i primària.

Respecte als centres educatius, les escoles i els instituts de Barcelona no acostumen a ser els promotors directes de l'oferta que es genera en els seus centres, sinó que aquesta tasca recau en les AMPA. Tot i així, en determinats casos i per motius molt diversos (per exemple, centres sense AMPA, AMPA febles o lideratge de la direcció del centre), alguns centres promouen l'oferta d'educació no formal per als seus alumnes.

Després de les AMPA, els agents més actius en aquest àmbit són les associacions esportives i culturals i els serveis i equipaments públics.

Les associacions esportives són, juntament amb les AMPA, els agents que més quantitat d'activitats ofereixen a la ciutat. Es tracta d'entitats que promouen l'esport en diferents modalitats (futbol, bàsquet, atletisme, natació, etc.), i que desenvolupen la seva activitat a l'entorn de la pràctica individual i col·lectiva de l'esport infantil i juvenil, sovint de competició. En alguns barris, com Ciutat Meridiana, Vallbona i Torre Baró, les entitats esportives són les que ofereixen més activitats i les que gestionen la majoria de les places ocupades.

Les associacions culturals desenvolupen la seva activitat en un àmbit determinat de la cultura (dansa, cant coral, tradicions culturals catalanes, etc.). Per regla general, són entitats molt vinculades amb la dinamització sociocultural dels seus barris, i representen el principal espai de participació i associació de molts infants, joves i famílies. Les entitats més arrelades, de llarga tradició a la ciutat (com ara els castellers o els diables), són un pol d'atracció i un lloc d'integració i d'interrelació entre la gent del barri. Els territoris amb molta tradició associativa —com ara el Poblenou, Sant Andreu, el Poble-sec, Sant Antoni, Sants o Gràcia, entre d'altres—, destaquen pel pes específic de les entitats centenàries, per la riquesa d'activitats que ofereixen i pel paper cohesionador que tenen en els seus barris.

En l'àmbit associatiu, les entitats de lleure són organitzacions sense ànim de lucre que organitzen activitats per a infants i joves d'entre 6 i 16 anys, aproximadament, en general els caps de setmana. En alguns casos, el relleu dels educadors —sovint voluntaris— i les infraestructures amb què compten no faciliten el desenvolupament de la seva activitat. La major part d'aquestes entitats reben el suport institucional del tercer sector.

Pel que fa als serveis i equipaments públics, la ciutat disposa d'una extensa xarxa que ofereix activitats dirigides a infants i joves. Són serveis i equipaments oberts al barri i que ofereixen un nombre elevat i divers d'activitats relacionades sobretot amb l'art, el joc o la lectura. Alguns equipaments programen activitats diàries per a infants d'entre 3 i 12 anys (per exemple, les ludoteques), mentre que d'altres ofereixen programació de tallers (centres cívics) o activitats puntuals i periòdiques (biblioteques). Si bé tenen un paper significatiu en tots els territoris, en alguns barris, com la Barceloneta, el Poble-sec i la Font de la Guatlla o el Carmel, els equipaments són el motor cultural i d'activitats fora de l'horari lectiu. A més, exerceixen un paper d'enllaç entre les famílies i les entitats i els projectes del barri. Els agents també destaquen en positiu la cogestió d'equipaments públics per part d'entitats arrelades als barris, ja que facilita el dinamisme dels espais i l'empoderament del teixit social.

En alguns barris es detecta un dèficit d'espais per a la pràctica d'activitats extraescolars. Els agents coincideixen a assenyalar la necessitat d'ampliar i

millorar l'ús dels espais públics fora de l'horari escolar per poder oferir activitats educatives més nombroses i millors. Es considera que els patis de les escoles i dels instituts poden ser una bona opció per avançar en aquesta direcció.

Relacions i coordinació entre els agents

Les diferències en el tipus d'agents existents en cada territori, la densitat i la vertebració al barri es reflecteixen en les formes de relacionar-se entre ells. La majoria estableixen relacions de caràcter informal —majoritàriament de manera bilateral—, d'intercanvi d'informació i de col·laboració (per a l'ús d'equipaments, per a la transferència d'usuaris, per a l'organització d'activitats, etc.), però també hi ha àmbits formals de relació, xarxes formals que incideixen en l'àmbit educatiu i cultural de la ciutat i que serveixen com a marc de coordinació dels agents locals per a la definició i/o desenvolupament de determinats projectes comuns.

En general, les xarxes formals són reconegudes pels agents que en formen part, estan arrelades al territori, ben estructurades (objectius, funcions, mètodes, etc.), i disposen de dinàmiques estables de funcionament. Compten amb entitats que aglutinen la majoria d'entitats del territori.

Normalment es donen poques dinàmiques de treball coordinat entre els centres públics i concertats d'un mateix territori, o difícilment es visualitzen itineraris i complicitats entre el món educatiu en horari escolar i les propostes d'activitats educatives en horari no escolar. La major part de les xarxes tenen un caràcter més aviat sectorial; és a dir, aglutinen agents d'un mateix sector, com ara les coordinadores de lleure o les entitats esportives. Amb tot, també hi ha xarxes constituïdes per entitats de perfils diferents, situació que es dona en el cas de les associacions culturals. A més, també cal destacar l'aïllament relacional que pateixen les AMPA, ja que la coordinació entre elles o amb altres agents és pràcticament inexistent.

Si bé alguns tipus d'agents mantenen una bona coordinació, n'hi ha d'altres que tenen més dificultats per establir una xarxa formal. Els diferents centres educatius de la xarxa pública d'escoles i instituts acostumen a formar part de diverses xarxes, coordinadores i col·lectives que aglutinen professionals del món educatiu d'un mateix territori per intercanviar reflexions i experiències derivades de la tasca educativa, a més de dissenyar estratègies comunes per als diversos centres. En canvi, la realitat de les AMPA d'aquests mateixos centres és ben diferent. Malgrat que totes les AMPA del territori comparteixen tasques, responsabilitats i objectius comuns, gairebé no hi ha espais d'interrelació que permetin que els diferents representants de l'AMPA de cada centre puguin treballar conjuntament. L'aïllament relacional i la feblesa d'algunes AMPA també afecten negativament la participació dels infants en l'àmbit de l'educació en horari no escolar.

Les relacions a través d'un espai formal són cabdals per a l'intercanvi i la coordinació dels agents. Amb tot, s'evidencia que aquests canals no són suficients per al coneixement mutu entre agents diversos, sobretot quan no comparteixen cap espai en un mateix equipament i no ocupen una posició de centralitat en el territori (vinculació, lideratge, participació activa, etc.). Així, doncs, el coneixement mutu s'ha de basar en el foment de la vinculació

dels diversos agents en el territori, però també en l'articulació d'estratègies que en garanteixin una difusió òptima.

El coneixement mutu entre els agents varia d'un territori a l'altre. En barris més aviat petits i amb un fort sentiment comunitari, tots els agents es coneixen entre ells i tenen punts de trobada comuns. En territoris més extensos i amb més població, aquesta tasca és més difícil, ja que calen espais aglutinadors i xarxes estables que facilitin les connexions entre els agents. En aquests territoris, les relacions solen establir-se entre agents iguals, d'un mateix sector.

Les entrevistes han fet palès l'interès dels agents educatius i socials per vertebrar xarxes de treball i de coordinació entre ells. No obstant això, aquests espais de relació sovint són molt difícils de crear i dinamitzar. Les mateixes trobades realitzades en el marc del projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit* han suposat, per a molts agents, una novetat valorada molt positivament.

En alguns territoris, els Plans comunitaris i els Plans educatius d'entorn fa anys que estan treballant en la coordinació entre les administracions i les entitats socials. L'existència d'aquests programes facilita l'empenta educativa dels barris en posar sota un mateix paraigües diferents agents que treballen col·lectivament per assolir objectius comuns que sovint es concreten en projectes compartits. Malgrat tot, no sempre es visualitzen projectes o itineraris en el camp socioeducatiu que vinculin l'àmbit escolar amb el no escolar. També cal destacar el paper que exerceixen les Taules d'infància i joventut, que promouen el treball en xarxa en l'àmbit socioeducatiu.

Les xarxes més habituals

Espai	Agents participants	Descripció
Reunions d'escoles	Escoles	Reunions en què participen els centres públics d'educació infantil i de primària, amb la finalitat de fomentar l'anàlisi i la millora dels aspectes que afecten el seu funcionament.
Reunions d'escoles i instituts	Escoles i instituts	Xarxa de treball entre centres, que té per objectiu aconseguir que el pas de primària a secundària per part de l'alumnat sigui cada cop més satisfactori.
Consell Escolar de Districte	Grups municipals Escoles bressol Escoles Instituts Centres privats Centres concertats Adm. Educativa Professors Sindicats Alumnes AMPA Entitats	El Consell Escolar Municipal, de conformitat amb la LODE, és l'organisme de consulta i participació dels sectors afectats en la programació de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit municipal. Atesa la singularitat de Barcelona, actuen com a consells escolars municipals els consells escolars municipals de districte, que intervenen en l'àmbit del seu territori.
Consell de l'Esport del Districte	Entitats esportives del Districte	Totes les entitats esportives del districte es reuneixen dues vegades l'any per tractar de temes sectorials d'interès general.
Coordinadores d'AMPA de centres públics	AMPA escoles AMPA instituts	Aquests espais de trobada i coordinació, no sempre presents en tots els territoris, pretenen vehicular una estreta col·laboració entre les AMPA de les escoles i dels instituts públics, amb el propòsit de donar a conèixer les riqueses de cadascuna d'ells, compartir actius, detectar necessitats i afrontar conjuntament reptes col·lectius.
Xarxes sectorials	Entitats i serveis públics	Alguns agents d'un mateix territori han generat espais de relació i coordinació entre ells, per poder actuar amb una lògica global i endegar projectes comuns.
Xarxes multisectorials	Entitats i serveis públics diversos entre si	Es tracta d'espais — formals o informals — de trobada i treball conjunt, en què participen agents força diversos per tal de coordinar accions comunes envers un mateix col·lectiu (infants o joves) o territori (barri).

L'oferta d'activitats fora de l'horari escolar

L'oferta d'activitats extraescolars és poc diversa, centrada principalment en l'esport i, en segon lloc, en activitats artístiques. La major part de l'oferta va dirigida als infants de 6 a 11 anys d'edat. Per als infants de 3 a 6 anys, l'oferta és menor i, pel que fa als joves, els agents afirmen que tenen dificultats per aconseguir que les seves activitats els atreguin. A banda que el tipus d'activitat oferta no sempre interressi els joves, un altre motiu de no participació és que identifiquen les activitats extraescolars que s'ofereixen a les escoles amb els continguts curriculars que estudien a l'aula.

Tal com s'explica en l'apartat dedicat al Debat Familiar, l'activitat esportiva és la més estesa entre els infants i joves, i els nois i noies d'entre 6 i 11 anys d'edat són els que fan més activitats. Com veurem a continuació, les demandes de les famílies van dirigides a demanar una oferta més variada.

4.3.2. El Debat Familiar

El Debat Familiar ens ha permès conèixer les opinions i demandes de les famílies sobre els temps educatius més enllà de l'horari escolar i, juntament amb la diagnosi dels agents educatius i socials, ha servit de base per dissenyar de forma participada el pla d'acció anual del programa.

4.3.2.1. El temps fora de l'horari lectiu

Les activitats de lleure preferides

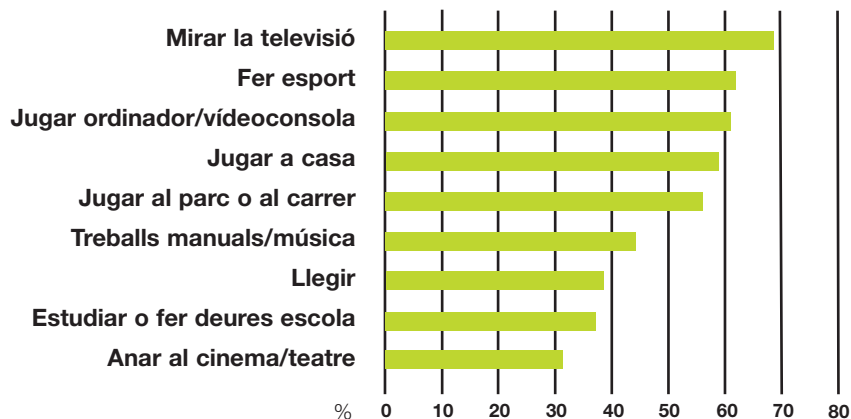
El temps de lleure dels infants és molt variat. Jugar a casa i mirar la televisió són les activitats que ocupen més temps. En canvi, les que n'ocupen menys, són les activitats esporàdiques, com anar al cinema o al teatre, realitzar treballs manuals o fer música i llegir.

A mesura que els infants es van fent grans, inverteixen més hores setmanals a estudiar i fer deures, a llegir, a practicar esport, a veure la televisió i, sobretot, a jugar amb l'ordinador o la videoconsola. I, a la inversa: amb l'edat, redueixen el temps dedicat al joc.

Els nois i les noies tenen preferències diferents en el seu temps de lleure, si bé en tots dos casos mirar la televisió és una de les activitats més habituals. Els nois tendeixen a triar més que les noies activitats com ara fer esport i jugar a casa, al carrer i amb l'ordinador o la videoconsola. Les noies es decanten més per la lectura, els treballs manuals i la música.

En general, els infants que no fan activitats extraescolars dediquen més temps a les activitats de lleure, sobretot a jugar a casa, al parc o al carrer, a mirar la televisió o a jugar amb l'ordinador o la videoconsola.

Gràfic 2
Realització de les activitats de lleure preferides (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

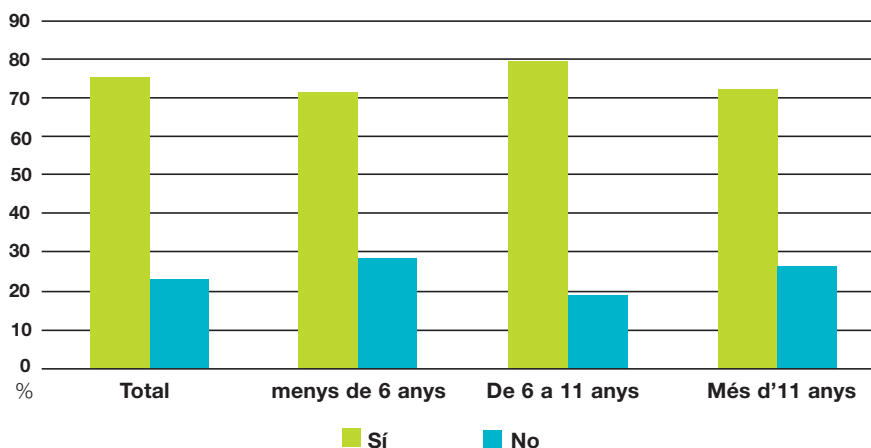
La participació en activitats fora de l'horari escolar

Tres de cada quatre infants i adolescents fan alguna activitat fora de l'horari escolar. Tal com es veurà a continuació, si bé la realització d'activitats està molt estesa entre la població infantil de Barcelona, es detecten diferències rellevants en funció de l'edat i del sexe dels infants, de les característiques i dels recursos familiars, i de l'horari laboral dels pares i mares i del seu nivell cultural.

El perfil majoritari dels infants que fan més activitats extraescolars correspon al dels nois d'entre 6 i 11 anys d'edat, nascuts a Catalunya, amb pares i mares que tenen un nivell educatiu mitjà i alt i que treballen jornades laborals completes.

Si bé hi ha famílies que apunten els seus fills i filles a fer activitats fora de l'horari lectiu des dels 3 anys d'edat, el més freqüent és que ho facin a partir dels 6. Les dades indiquen que els alumnes d'educació primària —entre 6 i 11 anys— són els que participen de manera més nombrosa en l'oferta d'activitats extraescolars. A partir dels 12 anys, quan s'inicia l'educació secundària, disminueix la participació en aquest tipus d'activitats.

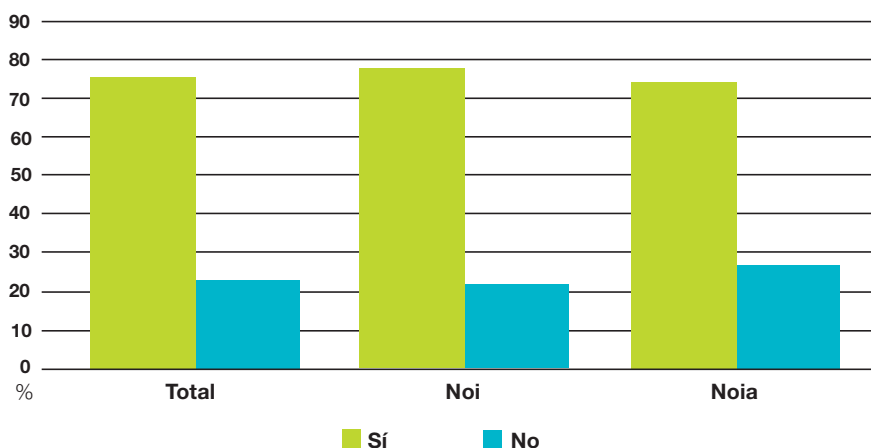
Gràfic 3
Participació en activitats extraescolars segons l'edat (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Les noies fan menys activitats fora de l'horari escolar que els nois. Aquest fet, juntament amb les diferències en el tipus d'activitats realitzades, confirma que les diferències entre els nois i les noies es generen en les edats primerenques. A més, les diferències s'accentuen amb l'edat, de manera que la participació de les noies a partir de l'ESO és de gairebé deu punts percentuals menys que la dels nois.

Gràfic 4
Participació en activitats extraescolars segons el sexe (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

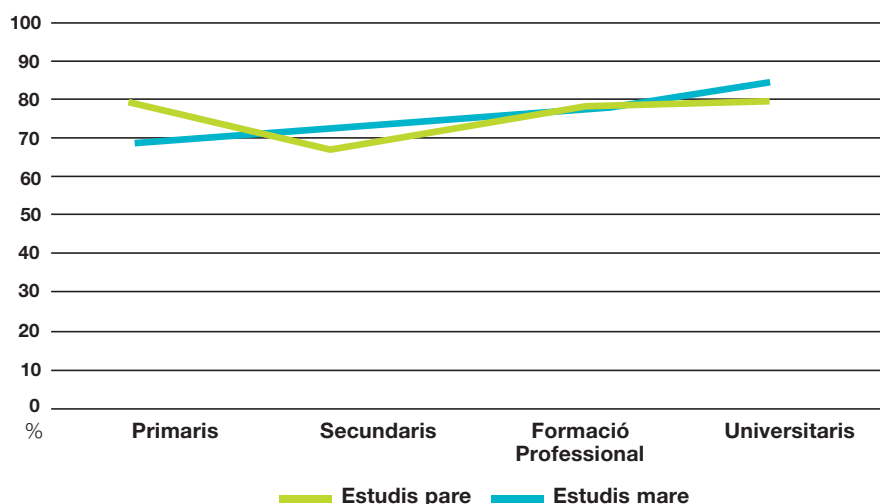
Ara bé, l'aspecte que condiona de forma més determinant que les famílies apuntin els infants a fer activitats extraescolars és la seva situació socioeconòmica. La participació en aquestes activitats augmenta a mesura que ho fa el nivell educatiu i la categoria professional dels pares i mares.

Les famílies on hi ha parelles biactives, és a dir, on els dos membres de la parella són laboralment ocupats, també són les que més sovint apunten els fills i filles a fer activitats. La major capacitat econòmica d'aquestes llars els ofe-

reix la possibilitat d'accedir als recursos educatius en horari no escolar. Així mateix, la necessitat de compatibilitzar els horaris familiars s'evidencia en el fet que la participació en activitats extraescolars és superior a les llars on el pare o la mare treballen fora de casa a jornada completa o arriben a casa a la tarda.

Per contra, en alguns grups socials es detecta una menor vinculació amb l'educació no formal; és el cas dels infants i adolescents d'origen immigrant i les famílies afectades per l'atur. Cal prestar atenció a aquest resultat, ja que el temps fora de l'horari lectiu és un recurs que utilitzen moltes famílies com a reforç de la formació reglada, i alguns grups socials no hi tenen accés.

Gràfic 5
Participació en activitats extraescolars segons el nivell d'estudis del pare i de la mare (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

L'anàlisi anterior permet veure que la realització d'activitats fora de l'horari lectiu varia segons les característiques dels infants i de les seves famílies. L'aspecte més intrínsecament relacionat amb la realització d'activitats és l'estatus social dels pares i mares, que hem mesurat mitjançant la categoria professional i el nivell d'estudis. Abans hem vist que com més estudis es tenen i més alta és la categoria professional, més elevades són les probabilitats de fer activitats. En aquest mateix sentit, el nombre d'equipaments a la llar, com a indicador de la posició social, també té una relació positiva amb la realització d'activitats. Segons es pot observar en la taula següent, la correlació entre aquestes variables indica que l'estatus social és l'aspecte més determinant.

Sovint, l'àmbit de l'educació no formal és concebut per les famílies com un recurs per a l'harmonització dels temps laborals, personals i familiars, atès que assumeix l'atenció dels infants quan els pares i/o mares no poden assumir-la. En aquest sentit, com més temps dediquen els pares i mares al treball remunerat, més elevat és el percentatge d'infants que fan activitats. D'una banda, la necessitat de compatibilitzar jornades laborals llargues amb els horaris escolars i, de l'altra, un major poder adquisitiu, propicien que aquestes famílies apuntin els infants a fer activitats extraescolars. El vincle amb l'hora d'arribada a casa reitera aquesta relació, sobretot pel que fa a l'hora en què

la mare arriba a casa: com més tard hi arriba, més temps dediquen els fills i filles a fer activitats extraescolars.

En canvi, l'origen geogràfic dels infants i dels pares i mares té una relació negativa amb la realització d'activitats. Les persones d'origen estranger tendeixen a fer menys activitats, sobretot quan es tracta d'un noi o noia que ha nascut a fora, o quan és el seu pare o mare qui hi ha nascut.

L'edat dels infants presenta una correlació negativa amb la realització d'activitats, si bé amb matisos. Entre els menors d'11 anys, els més grans són els que fan activitats. A partir dels 11 anys, la realització d'activitats esdevé menys freqüent a mesura que augmenta l'edat. També hi ha una relació negativa amb el sexe, de manera que, com s'ha vist anteriorment, les noies tendeixen a fer menys activitats que els nois, diferència que s'accentua amb l'edat.

Finalment, com més elevat és el nombre de persones a la llar i el nombre de germans i germanes, menys activitats es fan.

Taula 3
Relació entre la realització d'activitats extraescolars i les característiques dels infants i de les seves famílies (coeficients de correlació de Pearson)

Variables	Coefficient de correlació amb la realització d'activitats extraescolars
Categoria professional de la mare	0,172
Categoria professional del pare	0,169
Lloc de naixement del noi/a	-0,162
Nivell d'estudis del pare	0,148
Nombre de persones que viuen a casa	-0,147
Lloc de naixement del pare	-0,141
Edat del noi/a	-0,139
Lloc de naixement de la mare	-0,126
Nombre d'equipaments a la llar	0,117
Nivell d'estudis de la mare	0,106
Hores de treball remunerat del pare	0,086
Nombre de germans/es	-0,077
Hores de treball remunerat de la mare	0,065
Sexe del noi/a	-0,053
Hora en què la mare arriba a casa	0,052
Hora en què el pare arriba a casa	0,002

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

La participació en activitats extraescolars varia notablement segons els barris. L'anàlisi que s'ha anat elaborant de cada territori participant en el programa presenta una gran diversitat de situacions en concordança amb la realitat social i econòmica de cada barri. Els barris on hi ha més presència de persones que no són laboralment ocupades, amb nivells educatius baixos o que tenen categories professionals baixes solen tenir una taxa de participació infantil en activitats fora de l'horari lectiu menor. L'elevada presència de població immigrada sol ser una altra característica pròpia d'aquests territoris, així com l'escassa vertebració associativa i la manca d'oferta d'activitats o d'equipaments socioeducatius. A l'extrem contrari, els barris que tenen un nivell socioeconòmic mitjà i alt, i que compten amb una trama associativa o unes AMPA més fortes, són els que presenten un nombre més elevat d'infants apuntats a activitats fora de l'horari lectiu.

Els barris on la participació en activitats extraescolars és més elevada són: el Poblenou, Sant Gervasi-Galvany, Camp d'en Grassot-Gràcia Nova, Alt Guinardó, Sant Andreu, el Putget i Farró, i les Corts; tots ells presenten percentatges superiors al 80 %. En canvi, els que tenen nivells de participació més baixos són: el Carmel, la Barceloneta, Baró de Viver, Bon Pastor i Vallbona, amb percentatges inferiors al 60 %.

Taula 4
Participació en activitats extraescolars segons el sexe (%)

Districte	Barri	% participació en activitats extraescolars
Ciutat Vella	La Barceloneta	59,8
L'Eixample	El Fort Pienc	80,6
	La Sagrada Família	80,5
	L'Antiga Esquerra de l'Eixample	70,2
	La Nova Esquerra de l'Eixample	77,6
	Sant Antoni	75,3
Sants-Montjuïc	Sants, la Bordeta, Hostafrancs, Badal	74,9
	La Marina de Port-la Marina del Prat Vermell	62,4
	El Poble-sec	61,6
	La Font de la Guatlla	75,5
Les Corts	Les Corts	82,2
	Sant Ramon- la Maternitat	78,3
Sarrià-Sant Gervasi	Sant Gervasi- Galvany	84,3
	El Putget i Farró	82,4
Gràcia	El Coll, la Salut, Vallcarca-Penitents	79,4
	Camp d'en Grassot-Gràcia Nova	84,2
Horta-Guinardó	Alt Guinardó	84,1
	Baix Guinardó	63,2
	El Carmel	59,9
	La Font d'en Fargues	79,6
Nou Barris	Les Roquetes	68,2
	El Verdum	65,5
	Prosperitat	67,8
	Ciutat Meridiana	61,3
	Torre Baró	63,4
	Vallbona	42,9
Sant Andreu	Navas	72,5
	El Congrés i els Indians	71,3
	Bon Pastor	53,7
	Baró de Viver	59,5
	La Sagrera	73,1
	Sant Andreu	84,1
Sant Martí	El Clot	74,0
	El Camp de l'Arpa del Clot	79,9
	Sant Martí de Provençals	75,9
	La Verneda i La Pau	68,0
	El Poblenou	88,1
	Provençals del Poblenou	68,1
Total		75,7

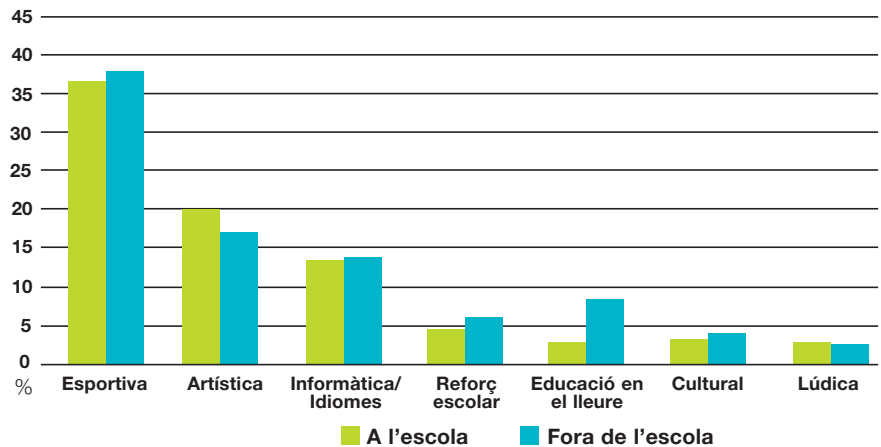
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

On i quan es fan les activitats extraescolars

Arreu de Barcelona l'activitat més estesa és l'esportiva, seguida de les disciplines artístiques, la informàtica i els idiomes.

En general, les escoles ofereixen sobretot activitats esportives, i, en menor mesura, artístiques i informàtica i idiomes. Les famílies que opten per fer activitats fora de l'escola busquen disposar d'un ventall d'activitats més diverses, com ara reforç escolar, educació en el lleure i altres activitats culturals.

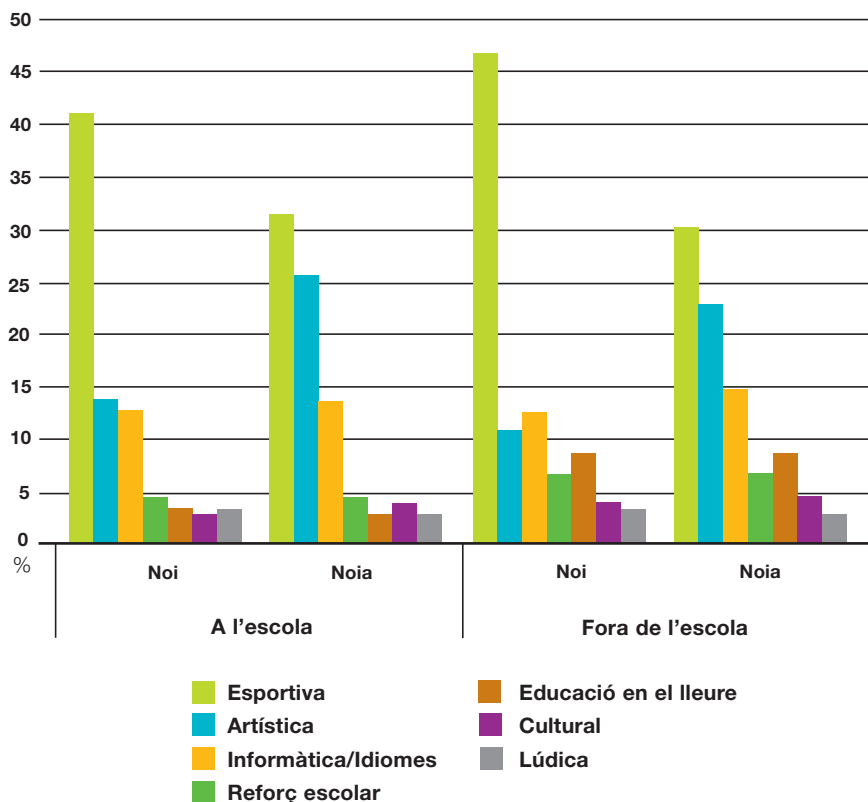
Gràfic 6
Tipus d'activitat i espai de realització (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Els tipus d'activitats realitzades també presenten diferències entre els nois i les noies, i reflecteixen uns hàbits que reproduïxen els estereotips de gènere tradicionals: malgrat que l'esport és l'activitat més habitual en tots dos grups, els nois en fan més sovint que les noies, que tendeixen a dedicar més temps a les activitats de caràcter artístic. Aquest resultat, reiterat any rere any des del 2005, també s'ha observat en altres estudis (Torrubia, 2009; Trilla i Ríos, 2004) i confirma, no només uns usos del temps diferenciats per sexe des d'edats primerenques, sinó també l'adquisició d'uns hàbits que després es van mantenint amb l'edat.

Gràfic 7
Tipus d'activitat i espai de realització segons el sexe (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

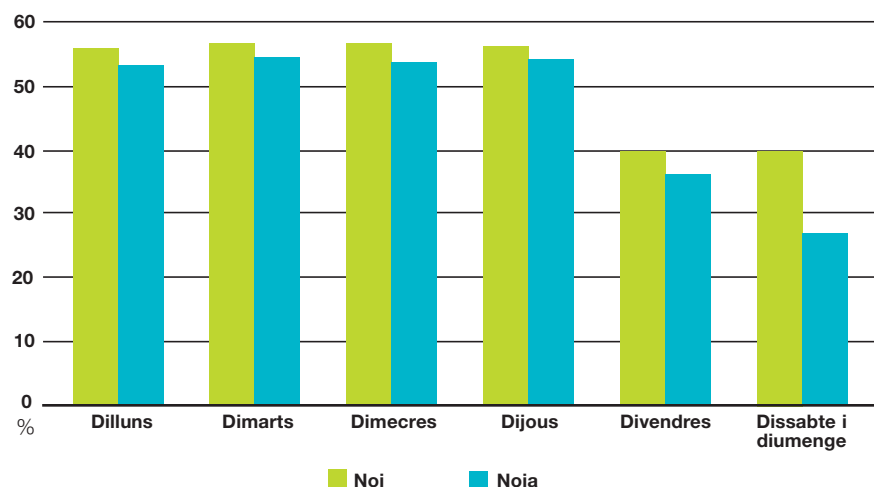
L'esport és l'activitat més freqüent en tots els grups d'edat, però a mesura que els infants es fan més grans, les activitats es diversifiquen. Per tant, amb l'edat i, sobretot a partir dels 12 anys, augmenta la realització d'activitats fora de l'escola.

Pel que fa a les característiques de les famílies, abans s'ha comentat que la seva posició econòmica és determinant a l'hora de poder pagar o no activitats extraescolars. És més, la realització d'activitats fora de l'escola és més freqüent a les llars on els pares i les mares tenen un nivell d'estudis superior o ocupen una categoria professional alta.

De mitjana es fan activitats extraescolars 3 dies a la setmana. Habitualment es dediquen entre 2 i 6 hores setmanals a fer activitats fora de l'horari escolar. A mesura que els infants es van fent grans, augmenta el temps que hi destinen. Així, malgrat que a partir dels 11 anys d'edat disminueix la participació en activitats extraescolars, els adolescents que en continuen fent es caracteritzen per fer-ne més i per dedicar-hi més temps a la setmana.

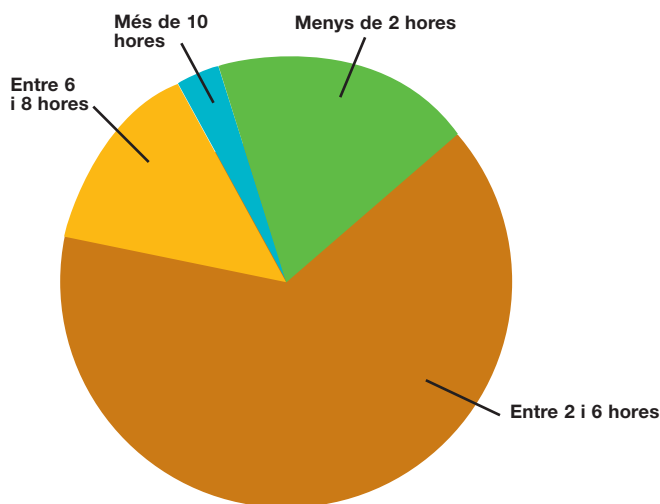
Les activitats es fan majoritàriament entre el dilluns i el dijous. El divendres és el dia laborable amb menys activitats. Durant el cap de setmana també hi ha un volum considerable d'activitats, sobretot el dissabte al matí fora del centre escolar.

Gràfic 8
Dies de la setmana en què es fan les activitats extraescolars segons el sexe (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Gràfic 9
Temps dedicat a les activitats extraescolars (%)

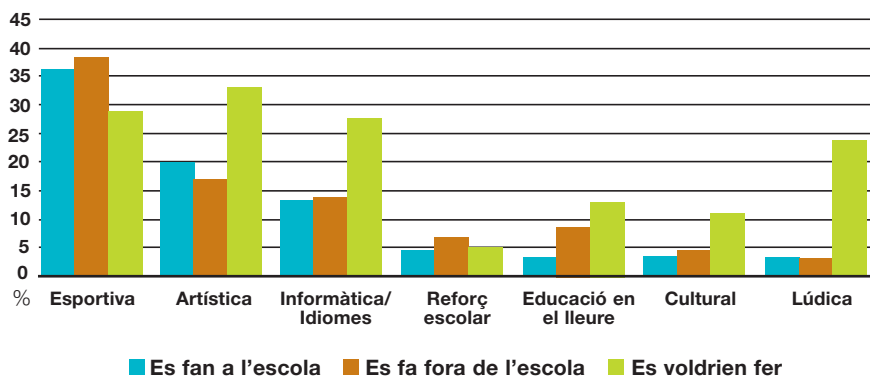

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Preferències dels nois i les noies

Tot i que 3 de cada 4 infants i adolescents fan alguna activitat fora de l'horari escolar, la demanda d'activitats continua sent elevada. El 80 % dels infants i adolescents farien alguna activitat extraescolar que actualment no fan. En aquest sentit, les activitats més sol·licitades són les artístiques, les esportives, les d'informàtica i idiomes i les lúdiques, que coincideixen amb algunes de les activitats més freqüents.

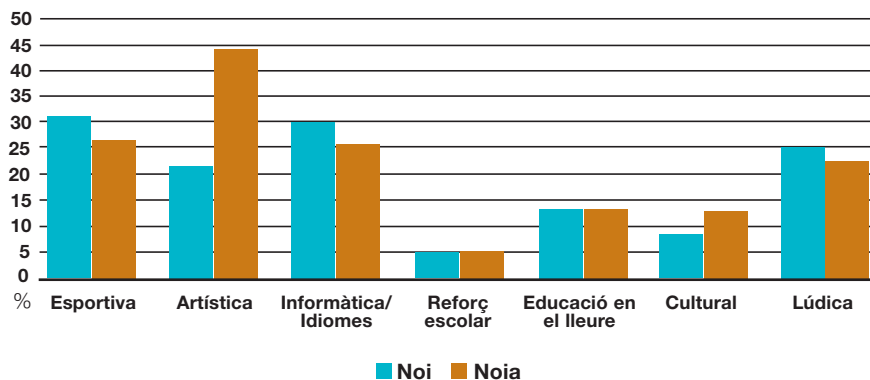
Gràfic 10
Activitats extraescolars que es fan i que es voldrien fer (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

L'interès per fer alguna activitat difereix notablement en funció del gènere i de l'edat dels infants i adolescents. Les noies i els infants més petits expressen una demanda d'activitats superior. Elles reiteren la preferència per les activitats de caire artístic, tot i que també s'interessen per les esportives, la informàtica i els idiomes i les activitats lúdiques. Els nois voldrien fer activitats més diverses de les que realment fan i, a més de l'esport, també tenen preferència per la informàtica i els idiomes, i les activitats lúdiques i artístiques.

Gràfic 11
Activitats extraescolars que es voldrien fer segons el sexe (%)

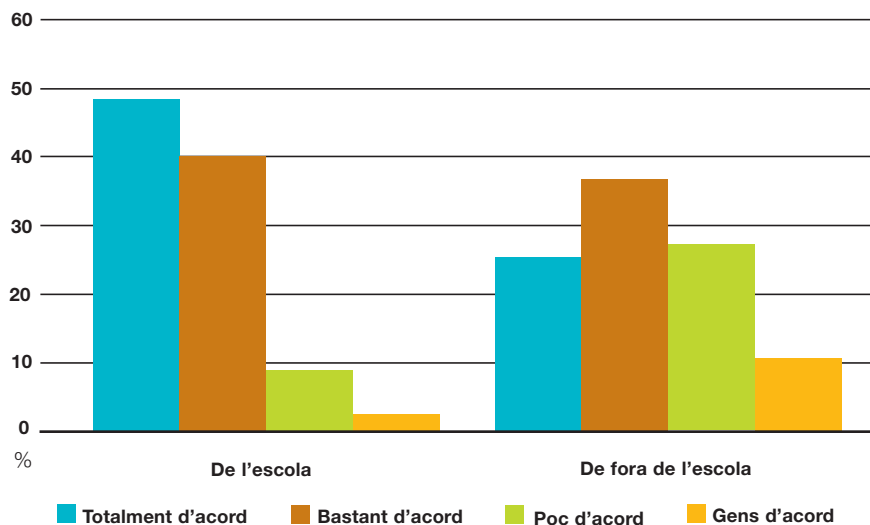
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Necessitats i preferències de les famílies

La major part de les famílies consideren que estan ben informades de les activitats. Tot i així, coneixen més les activitats que es fan a les seves escoles que l'oferta existent a fora dels centres.

En general, les famílies que ja utilitzen els recursos fora de l'horari escolar també són les que estan més ben informades de l'oferta existent.

Gràfic 12 Informació dels pares i mares sobre les activitats extraescolars (%)

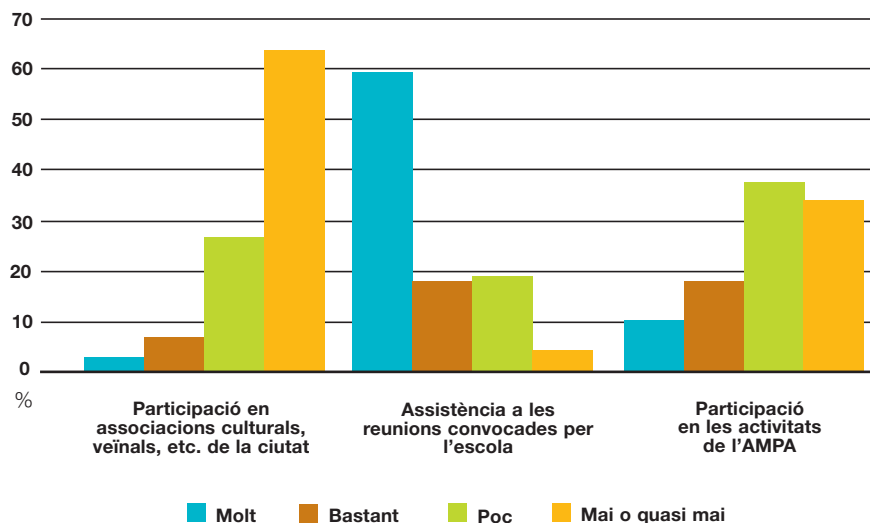
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

De fet, la relació de les famílies amb l'escola i el seu grau d'implicació en la dinamització del centre és un element fonamental per explicar la participació dels seus fills i filles en l'oferta d'activitats fora de l'horari escolar. Les famílies més implicades són les que participen més en les activitats extraescolars i, alhora, les que diuen estar-ne més ben informades.

La implicació familiar es dona, sobretot, en l'assistència a les reunions convocades per l'escola, a les quals hi van gairebé el 80 % de les famílies.

La relació amb les AMPA és menor, ja que més del 70 % de les famílies declaren que hi participen poc o mai. Aquesta baixa implicació es dona en un context general d'escassa participació en activitats associatives, atès que el 90 % de les famílies no col·laboren amb cap associació cultural, veïnal ni solidària.

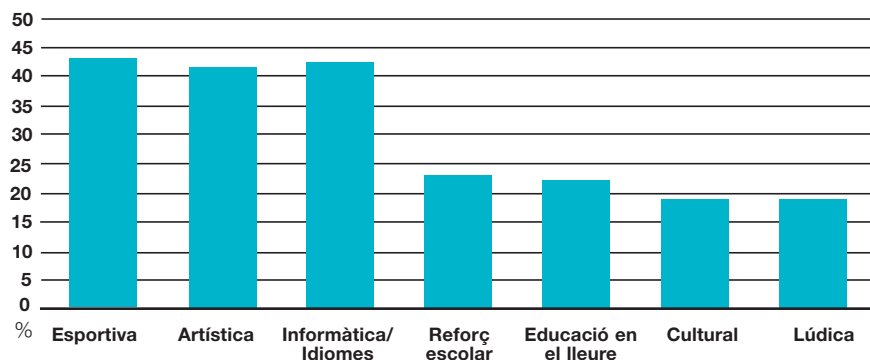
Gràfic 13
Participació dels pares i mares en... (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Malgrat afirmar que tenen un nivell d'informació força elevat, la major part de les famílies voldrien rebre més informació sobre alguna activitat extraescolar en concret. Les activitats que desperten més interès en els pares i mares coincideixen amb les activitats que tenen una oferta més estesa: les esportives, les artístiques i la informàtica i els idiomes. També s'observa un interès pel reforç escolar superior al manifestat pels nois i noies.

Gràfic 14
Activitats extraescolars sobre les quals es voldria rebre més informació (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Les preferències d'horaris de les activitats

Si bé l'oferta d'activitats actual s'adequa força a les preferències de les famílies, se'n demana més volum en dies laborables per als menors de 6 anys, mentre que els caps de setmana es demana una oferta més àmplia per als més grans de 12 anys.

Les preferències per uns horaris o uns altres són un reflex indirecte de les dificultats que tenen les famílies per compatibilitzar les activitats laborals i familiars. La prioritat es concentra en els dies feiners, de les 16.30 a les 18.00 hores per als infants més petits; és a dir, demanen que s'allargui l'hora de sortida de l'escola dels fills i filles per tal de facilitar la compatibilització amb la jornada laboral dels progenitors. Quan els fills i filles són més grans, es redueix la demanda de cura i l'horari preferit és de les 18.00 a les 20.00 hores.

La jornada laboral dels pares i mares també influeix en la tria dels horaris: com més hores dediquen al treball remunerat —sobretot si arriben a casa més enllà de les 18.00 hores—, més elevat és l'interès per disposar d'activitats en dies laborables.

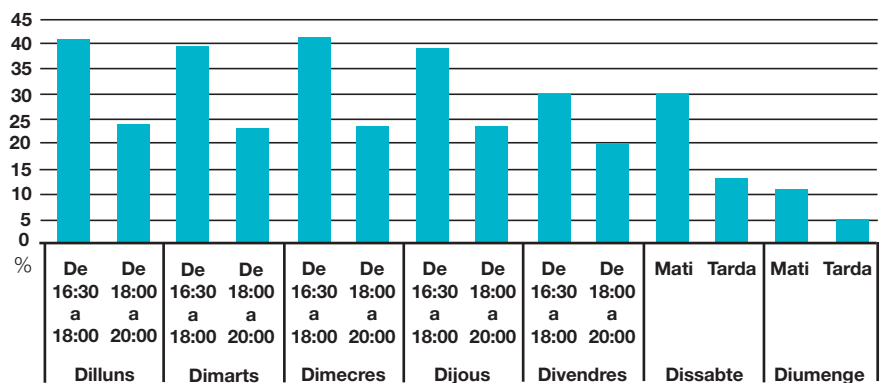
Pel que fa als caps de setmana, la demanda d'activitats el dissabte al matí també és molt elevada, mentre que el diumenge és el dia de la setmana menys sol·licitat.

Si es comparen les preferències amb els horaris en què es fan activitats, s'observa que el percentatge de famílies que voldrien tenir més oferta el divendres i el dissabte és molt superior al de les que realment en fan.

El caràcter conciliador de l'ús de l'oferta fora de l'horari escolar es dona especialment entre les famílies que tenen infants i que necessiten que alguna persona els vagi a recollir a la sortida de l'escola i els acompanyi a casa. En general, l'acompanyament s'organitza entre els membres de la pròpia família. Amb tot, aquesta tasca recau principalment en les mares —sigui quina sigui l'edat dels fills i filles—, i és força menys habitual que la facin els pares, altres familiars o cangurs.

Sovint, la decisió de qui va a buscar els infants a l'escola depèn de la situació laboral de la família. Quan els pares, i sobretot les mares, arriben a casa després de l'hora de sortida de l'escola, augmenta la necessitat de recórrer a altres persones per acompanyar els nois i noies a casa. En aquestes situacions, el suport dels avis i àvies és majoritari, i també és freqüent l'ajut d'altres pares i mares de l'escola, mentre que la contractació de cangurs es dona entre les persones amb un estatus social més elevat.

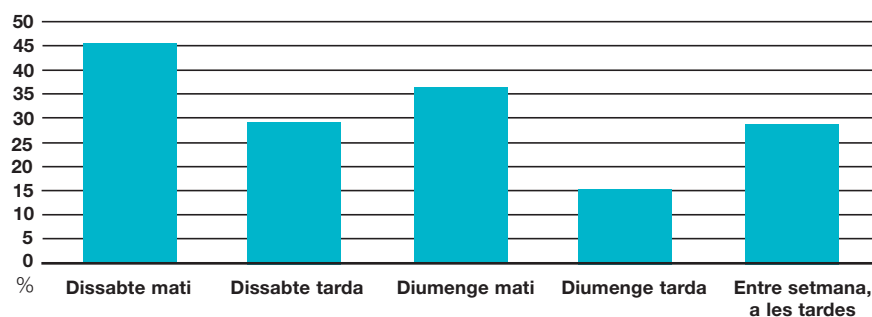
Gràfic 15
Dies i horaris en què es voldria tenir més oferta d'activitats per als fills/es (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Pel que fa a les activitats realitzades en família, se'n demana més oferta el dissabte i el diumenge al matí, sobretot per a les famílies amb infants petits. És menys freqüent demanar activitats en família el diumenge a la tarda, i una mica més d'una quarta part també voldrien disposar d'activitats entre setmana a la tarda. Cal observar que l'interès per tenir una major oferta d'activitats en família en concentra a les llars amb infants més petits, i que, per contra, quan els infants són més grans, la demanda d'activitats familiars és menor.

Gràfic 16 Horaris en què es voldria disposar de més activitats familiars (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Valoració de les activitats

Al llarg de l'estudi s'ha anat veient que la manera com s'omple el temps fora de l'horari escolar respon a nombroses circumstàncies estretament lligades entre elles. Això es reflecteix en l'enumeració dels motius pels quals els pares i mares decideixen apuntar els seus fills i filles a fer activitats extraescolars.

La llista d'arguments és molt diversa, tot i que preval l'interès de les famílies per la dimensió educativa i lúdica de les activitats que els seus fills i filles realitzen fora de l'horari escolar. El motiu més reiterat és la possibilitat de diversió. No obstant això, també es valora que els infants facin esport, que aprenguin coneixements i que es formin en valors. Aquestes dades posen de manifest l'interès de les famílies per la dimensió educativa i de diversió de les activitats que els seus fills i filles realitzen fora de l'horari escolar.

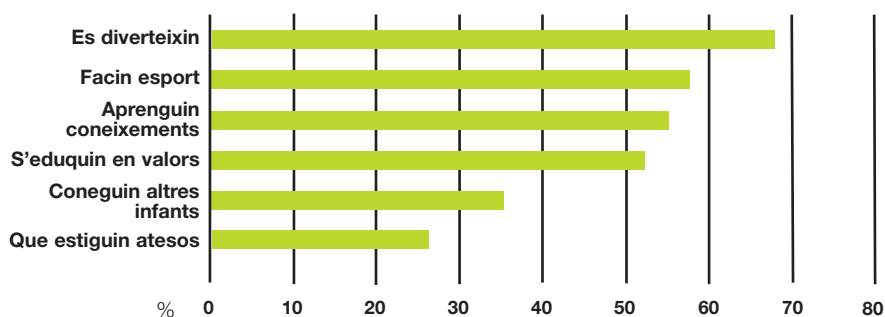
La necessitat de cura apareix com a motiu principal en una quarta part de les famílies. Com més petits són els infants, més important és el motiu de conciliació horària, mentre que com més grans són, més pes adquireixen els motius vinculats amb la seva formació.

Una de les variables més influents en la valoració de l'àmbit educatiu no formal és el nivell educatiu dels pares i mares. Les famílies amb estudis superiors atorguen més valor als aspectes formatius i lúdics de les activitats extraescolars. Diversos estudis han assenyalat que el capital cultural esdevé un factor clau per comprendre els valors de les famílies envers l'educació formal i no formal. Tal com assenjala Bernat Albaigés, «les famílies de classes mitjanes amb nivells d'estudis superiors, en general, compten amb una major identificació envers els àmbits de l'educació formal i no formal, especialment perquè se senten més pròxims a les actituds i normes que promouen, i els perceben més com a mecanisme de mobilitat social. Aquest fet explica-

ria la correlació existent entre capital cultural i accés a l'oferta educativa més enllà de l'horari lectiu» (Albaigés, 2009: 81).

D'altra banda, d'acord amb l'ús de l'oferta d'activitats fora de l'horari lectiu com a recurs per a la compatibilització d'horaris dels familiars, cal prestar una certa atenció a les llars on la cura és el principal argument per apuntar els infants a fer activitats extraescolars. Es tracta de llars més petites, amb menys fills, que fan menys activitats a l'escola que la resta i que, en canvi, en fan més fora de l'escola. Els pares i mares fan jornades laborals extenses i tenen un elevat grau d'informació sobre l'oferta d'activitats. Demanen en major proporció disposar d'una oferta més àmplia els dies laborables a la tarda, però també els caps de setmana. Per regla general, tenen infants que cal acompanyar a l'escola i sovint han de recórrer a altres persones per a la realització d'aquesta tasca. Si bé argumenten que els seus fills i filles necessiten atenció, també creuen en els valors educatius i de socialització de les activitats. Si no fan activitats és, bàsicament, pel preu i per incompatibilitat d'horaris. En aquest mateix sentit, demanen preus més assequibles i, sobretot, una ampliació dels horaris de les activitats.

Gràfic 17 Motius per apuntar els fills/es a activitats extraescolars (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Motius pels quals no es fan activitats fora de l'horari lectiu

L'enquesta demostra que la realització d'activitats fora de l'horari escolar depèn de molts factors, principalment els vinculats amb la posició social. No és estrany que en preguntar a les famílies els motius pels quals no han apuntat els seus fills i filles a fer activitats, la resposta més reiterada siguin els motius econòmics. Segons indiquen una mica més de la meitat de les famílies on els infants no fan activitats fora de l'horari lectiu, les activitats són massa cares.

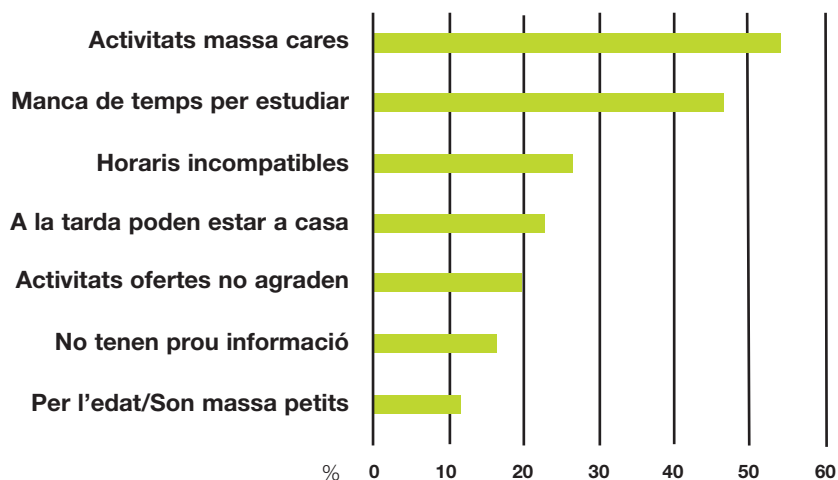
El cost de les activitats és un argument molt freqüent entre les famílies més nombroses i la població amb menys recursos econòmics, en especial, les persones sense feina i la població estrangera.

La necessitat de dedicar temps a altres activitats, en particular a estudiar, és un segon motiu argumentat per gairebé la meitat de les famílies i que augmenta a mesura que s'incrementa l'edat.

Després s'al·leguen motius vinculats amb la conciliació: bé perquè a la tarda el pare o la mare poden estar a casa, o perquè tenen dificultats per compa-

tibilitzar els horaris. Algunes famílies també que afirmen que no en fan perquè no els agrada l'oferta, perquè no tenen prou informació o perquè els infants encara són massa petits.

Gràfic 18
Motius pels quals no es fan activitats extraescolars (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Demandes de millora de les activitats fora de l'horari lectiu

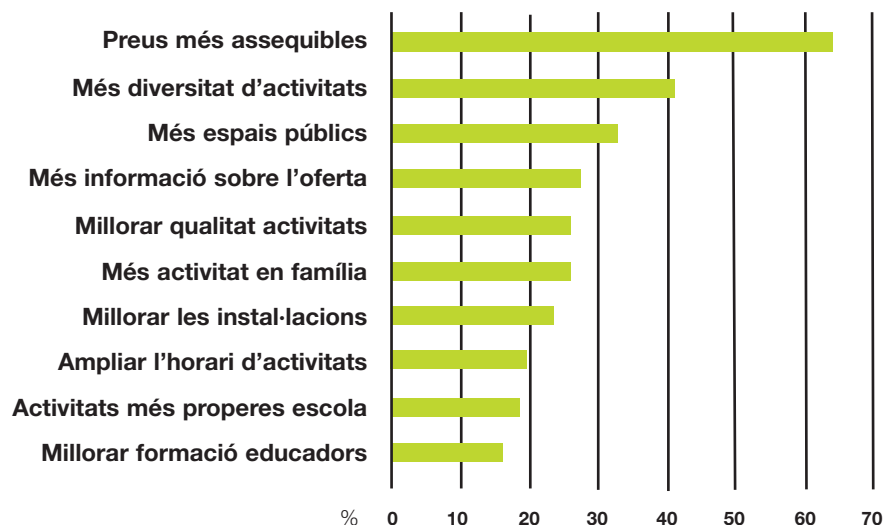
Un altre aspecte valorat en el Debat Familiar és la demanda de millores que les famílies farien a les escoles, a les entitats del barri o als responsables polítics.

La demanda més freqüent està vinculada amb el cost de les activitats: dues de cada tres famílies demanen que les activitats tinguin un cost més assequible. Aquesta és la demanda majoritària en tots els tipus de llars enquestades, si bé augmenta entre les de menor posició social i les que no han apuntat els infants a fer activitats fora de l'horari lectiu.

En segon lloc es formula una demanda estretament lligada amb les mancances en l'oferta. Es demana més diversitat d'activitats i d'espais públics, i una millora de l'oferta existent, bé de les instal·lacions, de la qualitat de les activitats o de la formació del personal educador. Aquest tipus de demanda sol ser més freqüent entre les famílies que han apuntat els seus fills i filles a fer activitats extraescolars i que voldrien disposar d'una oferta de més qualitat.

Finalment, hi ha demandes adreçades a disposar d'horaris més amplis o d'activitats més a prop de l'escola, de més oferta d'activitats en família i de més informació.

Gràfic 19
Aspectes a millorar de l'oferta d'activitats extraescolars (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

El cost econòmic

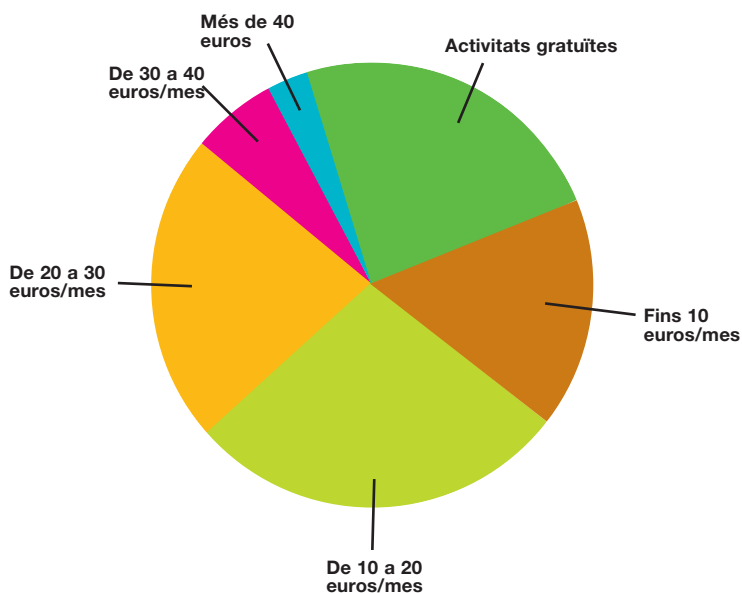
Tres de cada quatre famílies opinen que una activitat extraescolar de dues hores setmanals hauria de tenir algun cost econòmic per a les famílies, mentre que una de cada quatre considera que hauria de ser gratuïta. El preu que es considera més adequat oscil·la entre els 10 i els 20 euros al mes.

El nombre de fills i filles condiciona l'opinió de les famílies sobre el preu de les activitats, de manera que les famílies més nombroses són les que més es decanten per la gratuïtat o per costos menys elevats. També ho fan les que tenen un estatus socioeconòmic inferior.

En general, les famílies que no han apuntat els infants a fer activitats extraescolars, i sobretot les que argumenten que no ho han fet perquè són massa cares, són les que demanen més sovint activitats gratuïtes o preus per sota dels 20 euros mensuals.

Gràfic 20

Opinió sobre el preu que s'hauria de pagar per una activitat extraescolar de dues hores setmanals (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

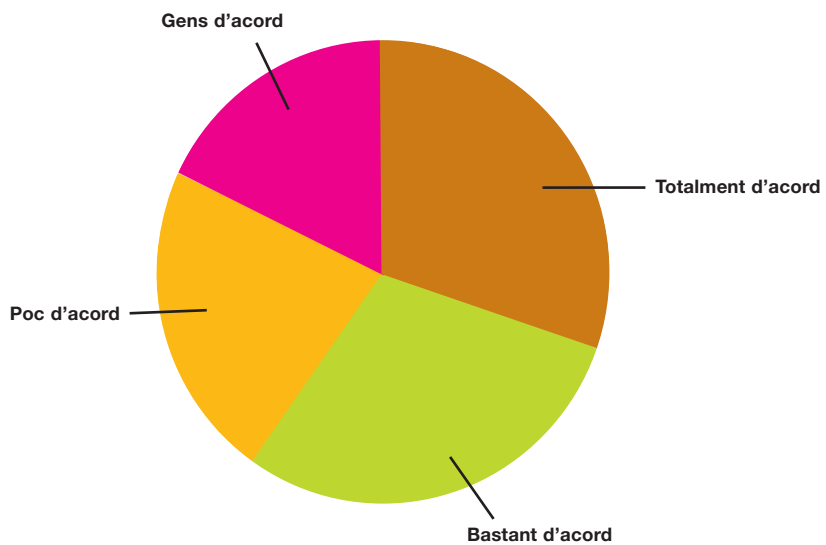
Compartir els espais

Una de les línies d'acció del programa *Temps de barri, temps educatiu compartit* consisteix a fomentar activitats extraescolars de qualitat i obertes al barri, organitzades de forma conjunta o coordinada per AMPA, entitats i centres escolars. Per tal de veure la receptivitat d'aquesta proposta entre les famílies, el Debat Familiar els pregunta quin és el seu grau d'acord amb el fet que les activitats extraescolars que ofereixen les escoles s'obrin als infants del barri.

La majoria de les famílies tindrien una resposta positiva davant l'obertura de les escoles a tots els infants del barri. L'escola pública està més d'acord amb aquesta proposta que no pas la concertada.

Gràfic 21

Les activitats de l'escola haurien de ser obertes als infants del barri? (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

4.4. Síntesi i recomanacions

Síntesi

L'acceleració de les dinàmiques de la modernització ha posat en qüestió l'actual ordenació del temps social. Les transformacions en l'organització social de la vida quotidiana han derivat en problemes i desigualtats en la gestió del temps quotidià. Augmenten les dificultats per compatibilitzar les activitats diàries, el temps esdevé escàs i s'incrementa la demanda de solucions i de serveis pròxims que generin un major benestar.

Aquesta qüestió ha entrat a formar part de les polítiques públiques a través de la preocupació sobre com el funcionament de la nostra societat incideix en l'ús del temps i, especialment, en les possibilitats d'harmonització de les esferes laboral, familiar i personal. Diverses ciutats europees han optat per intervenir en aquest àmbit, entre les quals s'inclou Barcelona, que l'any 2003 va crear el Programa de Nous Usos Socials del Temps, institucionalitzant un espai polític propi per al disseny i implementació de polítiques locals de temps.

La ciutat i els barris són entorns molt adequats per implementar polítiques de temps. Les dificultats per viure de forma satisfactòria el dia a dia es tradueixen en una demanda creixent de serveis de proximitat per part de la població, com a recurs fonamental per millorar el benestar quotidià. Les llars amb infants són un dels grups especialment vulnerables en aquest aspecte, sobretot quan es tracta de compatibilitzar el temps infantil fora de l'horari lectiu amb les necessitats horàries dels pares i mares, i alhora aconseguir que aquest temps d'oci i de lleure sigui educatiu i creatiu.

L'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Jaume Bofill treballen en un projecte que té com a objectiu dissenyar i aplicar accions per construir un temps i un ús dels espais educatius col·lectius més adequats a les necessitats de les famílies, i alhora fomentar l'articulació de xarxes en l'àmbit de l'educació no formal.

Per dissenyar el projecte s'elabora una diagnosi sobre la realitat de l'educació no formal en cada territori d'intervenció. La diagnosi es duu a terme mitjançant entrevistes als agents socials i educatius, així com una enquesta als infants i adolescents i a les seves famílies, la qual els convida a reflexionar en el nucli familiar sobre l'educació no formal i els usos educatius del temps. El projecte es va iniciar l'any 2005 i des d'aleshores s'han fet entrevistes a prop de 900 agents i 24.000 famílies.

Aquest estudi ha permès conèixer les opinions i demandes socials sobre els temps educatius més enllà de l'horari escolar, alhora que aporta elements clau per al disseny de les accions i per al desenvolupament del programa *Temps de barri, temps educatiu compartit*.

Les característiques socials, orogràfiques i la distribució dels diversos equipaments socioeducatius en el territori tenen un paper fonamental en la configuració de les dinàmiques de la participació infantil i juvenil en l'àmbit de l'educació fora de l'horari lectiu. El territori condiona les relacions socials que hi tenen lloc (mobilitat dels infants, dels joves i de les seves famílies, exis-

tència o no d'espais de trobada...), la vertebració del teixit associatiu, el dinamisme i la fortalesa o feblesa dels agents educatius i socials.

Un dels elements cabdals en l'establiment de l'oferta d'activitats educatives en el temps de lleure és la presència d'agents en el territori, la seva diversitat i el paper que tenen en la dinamització del teixit associatiu.

En general, les Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de les escoles i els instituts són els principals agents promotors d'oferta d'activitats educatives més enllà de l'horari escolar. Amb tot, el potencial de les AMPA com a dinamitzadores d'activitats varia substancialment i es detecten realitats molt diverses segons el grau d'implicació de les famílies. Aquest no és un aspecte menor, ja que s'ha fet palès que el diferent nivell de participació de les famílies en les AMPA condiciona el tipus d'oferta que aquestes poden arribar a promoure.

Després de les AMPA, els agents més actius en aquest àmbit són les associacions esportives i culturals i els serveis i equipaments públics. En canvi, tret d'algunes excepcions, els centres educatius, les escoles i els instituts de Barcelona no acostumen a ser els promotors directes de l'oferta que es genera en els seus centres.

En termes generals, es donen poques dinàmiques de treball coordinat entre els agents d'un mateix territori, i la major part de les xarxes tenen un caràcter més aviat sectorial. Una de les conseqüències més evidents és l'aïllament relacional de les AMPA, ja que la coordinació entre elles o amb altres agents és pràcticament inexistent.

La majoria d'agents estableixen relacions de caràcter informal, normalment bilaterals, d'intercanvi d'informació i de col·laboració. Tanmateix, també existeixen àmbits formals de relació, xarxes formals que incideixen en l'àmbit educatiu i cultural de la ciutat i que serveixen com a marc de coordinació dels agents locals per a la definició i/o desenvolupament de determinats projectes comuns.

Malgrat que les relacions a través d'un espai formal són cabdals per a l'intercanvi i la coordinació dels agents, es posa en evidència que aquests canals no són suficients per al coneixement mutu entre agents diversos. La diagnosi ha detectat un gran interès entre els agents educatius i socials per vertebrar xarxes de treball i de coordinació entre ells.

Respecte a la realització d'activitats fora de l'horari lectiu, les famílies prenen la decisió d'apuntar-hi els seus fills i filles en funció de les característiques i dels recursos familiars, de l'horari laboral dels pares i mares i del seu nivell cultural.

La participació en activitats extraescolars està estretament relacionada amb la posició socioeconòmica de les famílies. Les raons poden ser múltiples, però el que es detecta a través del Debat Familiar és que hi ha tres factors, almenys, que expliquen aquesta situació. En primer lloc, la major capacitat adquisitiva de les persones que tenen un estatus social mitjà i alt els dona la possibilitat d'accedir als recursos educatius fora de l'horari escolar. En segon lloc, els pares i mares amb nivells educatius més alts tenen unes prioritats i valors que fan que la formació dels seus fills i filles sigui una qüestió important. I, finalment, l'accés a la informació sobre l'oferta disponible també presenta diferències vinculades amb l'estatus social.

De fet, a les llars on els nois i noies no fan activitats extraescolars, s'argumenta que el motiu principal és que són massa cares. En aquest sentit, hi ha alguns grups socials —com ara els infants d'origen immigrant i les famílies afectades per l'atur— que fan menys activitats.

Sovint, l'àmbit de l'educació no formal és concebut per les famílies com un recurs per a l'harmonització dels temps laborals, personals i familiars. La diagnosi ha posat de manifest que, en realitat, les activitats ajuden a compatibilitzar els horaris dels infants amb els dels seus pares i mares. Aquesta necessitat és superior a les llars on el pare o la mare treballen fora de casa a jornada completa i, sobretot, quan la mare arriba a casa a la tarda. De fet, quan els nois i noies formen part de llars monoparentals o de llars amb parelles laboralment ocupades, tenen més necessitat de participar en activitats extraescolars a causa de les dificultats de compatibilització dels horaris laborals amb els escolars.

Pel que fa a la concepció que les famílies tenen de les activitats fora de l'horari lectiu, es valora principalment el seu caràcter d'entreteniment. Tot i així, entre els arguments més freqüents a l'hora de decidir apuntar els fills i filles a fer activitats extraescolars, també se citen aspectes educatius, com l'adquisició de coneixements, la formació en valors i la relació amb altres infants.

La realització d'activitats extraescolars està molt estesa a la ciutat, ja que tres de cada quatre infants fan alguna activitat fora de l'horari escolar. Es detecten algunes variacions territorials que reflecteixen la diferent realitat socioeconòmica dels barris de la ciutat. Els barris amb majors taxes d'atur, amb població d'estatus social més baix o amb una major presència de població immigrada solen tenir una taxa de participació en activitats fora de l'horari lectiu menor.

En general, l'oferta d'activitats extraescolars és poc diversa. L'esport és l'activitat més estesa, seguida de les disciplines artístiques i la informàtica i els idiomes. Aquest és un dels aspectes més destacats, tant pels agents com per les famílies, i posa en evidència la necessitat de generar una oferta més diversificada.

Es detecten diferències de gènere importants en la realització d'activitats. Les noies fan menys activitats que els nois i, quan en fan, tendeixen a dedicar més temps a les activitats de caràcter artístic, mentre que els nois se centren en les activitats esportives. Aquestes diferències s'accentuen amb l'edat, de manera que la participació de les noies es redueix en arribar a l'adolescència.

Els infants d'entre 6 i 11 anys d'edat són els que participen de manera més nombrosa en l'oferta d'activitats extraescolars. A partir dels 12 anys d'edat, quan s'inicia l'educació secundària, disminueix la participació en l'oferta fora de l'horari lectiu. Tot i així, val a dir que a mesura que els infants es fan més grans, el tipus d'activitats realitzades es diversifica i es tendeix a triar opcions fora de l'escola.

De mitjana es fan activitats extraescolars 3 dies a la setmana, majoritàriament entre el dilluns i el dijous. També hi ha molta activitat el dissabte al matí i fora del centre escolar.

Respecte a les demandes, les famílies voldrien disposar d'activitats de preus assequibles, així com de més diversitat d'activitats i d'espais públics. Finalment, pel que fa als horaris, les preferències depenen de les necessitats familiars de compatibilització de les activitats laborals i familiars. La prioritat es concentra en els dies feiners, de les 16.30 a les 18.00 hores per als infants més petits, i de les 18.00 a les 20.00 hores per als més grans.

Recomanacions: reptes de futur derivats de la diagnosi

La diagnosi constata l'existència de diferències en la capacitat dels agents educatius i socials per dinamitzar activitats fora de l'horari lectiu > Promoure espais de relació i de coordinació d'agents per a la creació de projectes en comú i la dinamització del territori.

En alguns barris es detecta un dèficit d'espais per a la pràctica d'activitats extraescolars > Ampliar i millorar l'ús dels espais públics fora de l'horari escolar per poder oferir activitats educatives més nombroses i millors.

Menor participació en el programa per part dels IES i dels adolescents > Endegar noves línies de *Temps de barri, temps educatiu compartit* adreçades a aquest col·lectiu.

L'actual caràcter conciliador de les activitats fora de l'horari escolar —d'allargament de la jornada escolar— pot convertir aquesta oferta en una solució al problema quotidià de la compatibilització dels horaris laborals i escolars, però no actua a l'arrel del problema > Cal continuar treballant en el foment de noves organitzacions del treball per tal de facilitar l'harmonització dels temps de vida.

Desigualtat d'accés segons els recursos socioeconòmics dels territoris, els agents i les famílies. El preu que s'està disposat a pagar n'és un indicador. Les llars amb menys recursos (afectades per l'atur, les monoparentals i algunes llars immigrants) hi participen menys, però expressen interès per fer activitats de baix cost > Treballar amb el territori en el disseny de propostes adequades a la realitat socioeconòmica de les famílies.

La necessitat d'acompanyament dels infants als centres escolars, elevadíssima en les edats primerenques, assenyalava l'existència d'una demanda latent > Treballar en el disseny de camins escolars.

Elevada demanda d'activitats diferents segons l'edat > Diversificar l'oferta tenint en compte les preferències de cada grup d'edat.

Interès per realitzar activitats de temps en família > Oferir activitats de temps en família.

Acord majoritari per obrir les activitats als infants del barri > Treballar en el foment d'activitats obertes.

Necessitat de les famílies de disposar d'informació sobre activitats i recursos > Potenciar la comunicació de les activitats al barri.

A tall de cloenda

Els resultats d'aquesta diagnosi, juntament amb les conclusions extretes d'altres estudis sobre el temps i la ciutat, dibuixen tot un seguit de reptes per a la ciutat. La convulsió generada per la coincidència en pocs anys de canvis econòmics, socials, culturals i tecnològics constitueix una oportunitat per impulsar un model de ciutat que s'adapti a les noves realitats.

Les dinàmiques que s'acaben d'assenyalar aniran evolucionant en els propers anys. Cal repensar els conceptes a partir dels quals hem concebut el desenvolupament urbà. Fins ara, la ciutat ha donat respostes permanents, col·lectives i homogènies a les necessitats ciutadanes. La ciutat d'ara, però, ha de fer front a necessitats cada vegada més variades i canviants. Tot indica que el desenvolupament futur de les ciutats haurà de prendre en consideració allò que Amartya Sen anomena «l'heterogeneïtat de les necessitats humanes» (Sen, 2000).

En un moment en què la ciutat de Barcelona prioritza els seus barris i en què els punts estratègics d'aquesta nova mirada són la sostenibilitat i garantir la qualitat de vida i la cohesió social i territorial, el temps de les persones és un element estratègic i transversal cabdal en les polítiques públiques de Barcelona.

En aquest sentit, el funcionament de la ciutat en el seu conjunt, els equipaments i serveis que posa a l'abast dels seus ciutadans i ciutadanes, i els horaris a partir dels quals aquests hi tenen accés, han de poder donar resposta a l'evolució de les necessitats individuals i col·lectives.

Per tant, no es tracta només de conciliar horaris per millorar la qualitat de vida personal, sinó de veure com un tipus de ciutat com Barcelona és capaç d'aplicar polítiques globals que des de la proximitat i la transversalitat permetin adaptar-se a unes necessitats que són diferents de les de fa deu anys i que seran diferents en un futur proper.

5. ANNEX

5.1. Agents educatius i socials entrevistats

DISTRICTES	CURS 2005-2006 ¹⁰
1. CIUTAT VELLA	
2. L'EIXAMPLE	
3. SANTS-MONTJUÏC	Casal Cívica Magòria Punt Multimèdia de Sants-Casa del Mig Punt d'Informació Juvenil-Casa del Mig Biblioteca Olzinelles Escola de Teatre La Casona Club Esportiu Mediterrani AEIG Puig i Moliner AEIG Montserrat Xavier Escola Oscan Esplai Espurna MIJAC Sant Medir-Parròquia Sant Medir AE Skues Esplai Sant Medir Esplai Turons Esplai Xiroia Esplai La Lluna (Centre Montserrat Xavier) Centre Cívica Casinet Hostafrancs Biblioteca Vapor Vell Escola Josep Tous Escola Lluna de Fang Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) Districte de Sants-Montjuïc, Divisió de Serveis Personals Centre Cívica Cotxeres de Sants Castellers de Sants Escola Sant Medir Escola Joan Pelegrí IES Joan Coromines CEIP Francesc Macià CEIP Gayarre CEIP Lluís Vives CEIP Miquel Bleach CEIP N-I de Pràctiques CEIP Perú Escola Montserrat CEIP N-II de Pràctiques IES Emperador Carles

¹⁰ La llista del curs 2005-2006 inclou els agents que van formar part de tot el procés participatiu de disseny i implementació de la prova pilot de *Temps de barri, temps educatiu compartit*.

	<p>Escola Proa Escola Lloret CEIP Cavall Bernat CEIP Barrufet Centre de Serveis Socials Sants IES Lluís Vives Poliesportiu Municipal de la Bordeta Poliesportiu Municipal de l'Espanya Industrial AMPA de l'Escola Oscus AMPA de l'Escola Josep Tous AMPA de l'Escola Sant Medir AMPA de l'Escola Joan Pelegrí AMPA del CEIP Francesc Macià AMPA de l'Escola Proa AMPA de l'Escola Montserrat AMPA de l'Escola Lloret AMPA del CEIP Perú AMPA del CEIP N-I de Pràctiques AMPA del CEIP N-II de Pràctiques AMPA del CEIP Gayarre AMPA del CEIP Barrufet AMPA del CEIP Lluís Vívies AMPA del CEIP Miquel Bleach AMPA del CEIP Cavall Bernat</p>
4. LES CORTS	
5. SARRIÀ-SANT GERVASI	
6. GRÀCIA	<p>IES Pere Bosch i Gimpera CEIP Rius i Taulet Escola Reina Elisenda Escola Mare de Déu del Coll Escola Gravi CEIP Turó del Cargol CEIP La Farigola de Vallcarca CEIP Baldiri Reixac CEIP Josep Maria de Sagarra CEIP Montseny CEIP Pare Poveda AMPA de l'Escola Reina Elisenda AMPA de l'Escola Mare de Déu del Coll AMPA de l'Escola Gravi AMPA del CEIP Baldiri Reixac AMPA del CEIP Turó del Cargol AMPA del CEIP Rius i Taulet AMPA del CEIP La Farigola de Vallcarca AMPA del CEIP Montseny AMPA del CEIP Pare Poveda AMPA del CEIP Josep Maria de Sagarra Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) Esplai Sant Jordi Districte de Gràcia, Divisió de Serveis Personals Punt de Dinamització Infantil Biblioteca Jaume Fuster Centre Cívic El Coll</p>

	AE Jaume I
7. HORTA-GUINARDÓ	
8. NOU BARRIS	<p>Escola Sant Lluís Escola Valldaura IES Galileo Galilei IES Sant Andreu CEIP Víctor Català CEIP Mercè Rodoreda CEIP Prosperitat CEIP Santiago Rusiñol CEIP Tibidabo AMPA de l'IES Sant Andreu AMPA de l'Escola Sant Lluís AMPA de l'Escola Valldaura AMPA de l'IES Galileo Galilei AMPA del CEIP Mercè Rodoreda AMPA del CEIP Prosperitat AMPA del CEIP Santiago Rusiñol AMPA del CEIP Tibidabo AMPA del CEIP Víctor Català Districte de Nou Barris, Divisió de Serveis Personals Poliesportiu Valldaura Ludoteca La Guineu Ludoteca Racó de Joc MIJAC Santa Engràcia Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) Biblioteca de Nou Barris CF Montañesa AE Sagarmatha AE Charles Focauld Casal de Joves de Prosperitat Centre d'Esplai Druida</p>
9. SANT ANDREU	
10. SANT MARTÍ	

DISTRICTES	CURS 2007-2008
1. CIUTAT VELLA	
2. L'EIXAMPLE	
3. SANTS-MONTJUÏC	<p>Centres educatius CEIP Municipal Bàrkeno CEIP Can Clos CEIP El Polvorí CEIP Enric Granados CEIP Ramon Casas CEIP Seat IES Lluís Domènech i Montaner IES Montjuïc Escola Garbiñe</p> <p>AMPA AMPA del CEIP Municipal Bàrkeno AMPA del CEIP Can Clos AMPA del CEIP Ramon Casas AMPA del CEIP Seat AMPA de l'IES Lluís Domènech i Montaner AMPA de l'IES Montjuïc</p> <p>Entitats d'educació en el lleure El Submarí, reforç escolar i educatiu</p> <p>Associacions o col·lectius culturals Associació de Comerciants La Marina Associació Cultural Leza Associació d'Esbart Bàrkeno Associació Promoció Mitjans Comunicació Local Associació Toxos e Xestas Associació de Veïns Estrellas Altas Associació de Veïns Sant Cristòfol Centre Cultural Estrellas Altas Diablers de Port Gegants de la Marina Unió d'Entitats La Marina</p> <p>Clubs o associacions esportives Club Esportiu La Marina</p> <p>Equipaments públics Centre Cívic Casa del Relotge Centre Cívic La Cadena Centre Pepita Casanellas-La Sala Biblioteca Francesc Candel La Casa dels Colors La Bàscula Espai Musical-Espai Jove</p>
4. LES CORTS	<p>Centres educatius CEIP Ausiàs March CEIP Barcelona CEIP Duran i Bas CEIP Ítaca CEIP Lavínia CEIP Les Corts CEIP Pau Romeva IES Les Corts</p>

Escola Maristes Sants-les Corts
Escola Súnion
Col·legi Pare Manyanet
Escola Sant Ramon Nonat
Escola Sant Ramon Nonat-Sagrat Cor

AMPA

AMPA del CEIP Barcelona
AMPA del CEIP Duran i Bas
AMPA del CEIP Ítaca
AMPA del CEIP Lavínia
AMPA del CEIP Les Corts
AMPA del CEIP Pau Romeva
AMPA de l'Escola Maristes Sants-les Corts
AMPA del Col·legi Pare Manyanet
AMPA de l'Escola Sant Ramon Nonat-Sagrat Cor

Entitats d'educació en el lleure

Esplai L'Olivera Rodona
Esplai Natzaret
Esplai Grup de Gent
Agrupament Escolta El Pi de les Corts
Agrupament Escolta Estrella del Mar

Associacions o col·lectius culturals

Societat Coral L'Espiga de les Corts
Cor Infantil Faristol
Música Plaça Comas

Clubs o associacions esportives

AE Les Corts
Club Joventut Les Corts
Foment Esportiu Les Corts

Centres cívics o culturals

Centre Cultural Les Corts
Centre Cultural Riera Blanca
Centre Cívic Joan Oliver-Pere Quart
Centre Cívic Can Déu

Biblioteques

Biblioteca Les Corts-Miquel Llongueras
Biblioteca Can Rosés

Equipaments

Instal·lació Municipal Esportiva Pavelló L'Illa
Instal·lacions Esportives Municipals Aristides Maillol
Complex Esportiu Municipal Les Corts
Casal de Joves de les Corts
Ludoteca La Tardor

5. SARRIÀ- SANT GERVASI

CEIP – AMPA

CEIP Poeta Foix
AMPA del CEIP Poeta Foix

Concertades – AMPA

Escola Lys
Escola Augusta
AMPA de l'Escola Augusta
Escola Madres Concepcionistas de la Enseñanza
Escola Bienaventurada Virgen María
Escola Nuestra Señora de Lourdes
AMPA de l'Escola Nuestra Señora de Lourdes
Escola Nausica

AMPA de l'Escola Nausica
Escola Infant Jesús
AMPA de l'Escola Infant Jesús
IES – AMPA
IESM Serrat i Bonastre
AMPA de l'IESM Serrat i Bonastre
IES Gal·la Placídia
AMPA de l'IES Gal·la Placídia
IES Montserrat
IES Menéndez Pelayo
Entitats de lleure
Agrupament Escolta Wé Ziza
Esplai Sant Ildelfons
Equipaments públics
Centre Cívic Casa Sagnier
Altres agents
Centre de Recursos Pedagògics de Sarrià (CRP)
Equip d'Atenció Psicopedagògica (EAP)
Xarxa d'Infància i Adolescència
Centre de Serveis Socials de Sant Gervasi
Equip d'Atenció a Infància i Adolescència (EAIA)

6. GRÀCIA

Centres educatius
CEIP Pau Casals
CEIP La Sedeta
CEIP Sagrada Família
CEIP Fructuós Gelabert
IES Secretari Coloma
IES La Sedeta
Escola Sant Josep-Teresianes
Escola Claret
AMPA
AMPA del CEIP Pau Casals
AMPA del CEIP La Sedeta
AMPA del CEIP Sagrada Família
AMPA del CEIP Fructuós Gelabert
AMPA de l'IES Secretari Coloma
AMPA de l'IES La Sedeta
AMPA de l'Escola Sant Josep-Teresianes
AMPA de l'Escola Claret
Entitats culturals
Centre Cívic La Sedeta
Punt de Dinamització Infantil
APC (Educatadors de Carrer)
Esplai Xic (MCEC)
Esplai Abat Cassià (MCEC)
Esplai Estel (MCEC)
Fundació Cultural Claror
Fundació Claret
Entitats esportives
Club Esportiu Euròpolis
Fundació Esportiva Claror (Poli)
Club Esportiu Europa
Esportiu Claret
Unió Excursionista de Catalunya

7. HORTA-GUINARDÓ

8. NOU BARRIS

9. SANT ANDREU

Centres

CEIP Doctor Ferran i Clua, AMPA del CEIP Doctor Ferran i Clua
CEIP Pompeu Fabra, AMPA del CEIP Pompeu Fabra
CEIP Emili Juncadella, AMPA del CEIP Emili Juncadella
CEIP Octavio Paz, AMPA del CEIP Octavio Paz
IES Joan Fuster, AMPA de l'IES Joan Fuster
IES L'Alzina, AMPA de l'IES L'Alzina
Escola Arrels, AMPA de l'Escola Arrels
Escola Ramon Llull, AMPA de l'Escola Ramon Llull
Escola Joan Roca, AMPA de l'Escola Joan Roca
Espai Jove Garcilaso
Biblioteca Garcilaso
Centre d'Esplai El Drop
Colònies i Esplai Don Bosco
Centre Obert Don Bosco
Agrupament Escolta Azimut
AEIG Sant Pius Xè
Associació Amics do Brasil
Club d'Escacs Congrès
Agrupació Congrès
La Jarra Azul
Associació Esportiva Futbol Sala Arrels
Associació Esportiva L'Alzina

10. SANT MARTÍ

Centres

CEIP Antoni Balmanya, AMPA del CEIP Antoni Balmanya
CEIP Dovella, AMPA del CEIP Dovella
CEIPM Escola Casas, AMPA de l'Escola Casas
CEIP Miralletes, AMPA del CEIP Miralletes
CEIP Sant Joan de Ribera, AMPA del CEIP Sant Joan de Ribera
CEIP La Farigola del Clot, AMPA del CEIP La Farigola del Clot
IES Juan Manuel Zafra
IES Sant Josep de Calassanç
Escola Calassanç
Escola Mare de Déu de Núria
Escola Tècnica Professional del Clot
Ludoteca Municipal El Xalet del Clot
Centre Cultural La Farinera del Clot
Espai Antonio Miró Peris
Sala de Lectura del Clot
Esplai Xino-Xano
Agrupament Escolta i Guia Rudyard Kipling
Casal Calassanç / Esplai Sant Josep de Calassanç
CE Servei de Campaments i Vacances Sant Pere Claver-el Clot
AEIG K2 (Godwin Austen)
Centre d'Esplai SCV El Clot
Orfeó Martinenc
Coral dels Petits Martinencs, Orfeó Martinenc

Esbart Montserratí Martinenc, Orfeó Martinenc
Escola de Música de l'Orfeó Martinenc, Orfeó
Martinenc
Foment Martinenc
Esbart Sant Jordi, Foment Martinenc
Foment Martinenc (Secció Billar)
Foment Martinenc (Secció Excursionista)
Foment Martinenc (Secció Tennis Taula)
Foment Martinenc (Secció Escacs)
Aula de Música de La Farigola del Clot
La Formiga Martinenca
Castellers de Barcelona
Esbart Sant Martí
Complex Esportiu Municipal Clot de la Mel
Barcelona Uroloki-Hoquei Línia
Associació Sant Martí Esport
Centre Esportiu Municipal Vintró
CET10
JOCVIU Associació Esportiva
Poliesportiu Municipal La Nau del Clot
(Grup Barna)

DISTRICTES	CURS 2008-2009
1. CIUTAT VELLA	
2. L'EIXAMPLE	<p>Centres educatius Escola Fort Pienc Escola Fructuós Gelabert Escola Ramon Llull Escola Tabor Institut Fort Pius Escola Lluïsa Marillac Escola Mireia Escola Immaculada Escola Sagrado Corazón</p> <p>AMPA AMPA de l'Escola Fort Pienc AMPA de l'Escola Fructuós Gelabert AMPA de l'Escola Ramon Llull AMPA de l'Escola Tabor AMPA de l'Institut Fort Pius AMPA de l'Escola Lluïsa Marillac AMPA de l'Escola Immaculada</p> <p>Entitats d'educació en el lleure Agrupament Escolta Antoni Gaudí Agrupament Escolta Terra Nova Esplai Sagrada Família Esplai Xiroc</p> <p>Serveis públics Espai Jove de l'Eixample Casal de Joves Xiroc Centre Cívic Ateneu Fort Pienc Centre Cívic Sagrada Família Biblioteca Fort Pienc Biblioteca Sagrada Família Centre Sociocultural Espai 210 Aula Ambiental de la Sagrada Família</p> <p>Clubs o associacions esportives Agrupació Excursionista Catalunya Club de Bàsquet AESC-Ramon Llull Club de Bàsquet CP Roser Club i Escola de Bàsquet Unió Esportiva Gaudí Club de Futbol Penya Barcelonista Cinc Copes Club de Futbol Unió Esportiva Parc Escola de Futbol Guinardó-Sagrada Família Els Almogàvers</p> <p>Associacions o col·lectius culturals Castellers de la Sagrada Família Colla de Diables Bestialots Espurnats-La Farfolla de la Sagrada Família Colla de Diables La Cabronica del Nord Colla Gegantera i Grallera de l'AVV Sagrada Família Esbart Gaudí</p>
3. SANTS-MONTJUÏC	

4. LES CORTS	
5. SARRIÀ-SANT GERVASI	
6. GRÀCIA	
7. HORTA-GUINARDÓ	<p>Centres educatius Escola Estel-Guinardó Escola Mas Casanovas Escola Pit-Roig Escola Torrent d'en Melis Escola Tresfonts Escola Municipal Escola del Mar Escola Municipal Parc del Guinardó Institut Francisco de Goya Institut Joan Brossa CEE Mare de Déu de Montserrat CC Cardenal Spínola Escola Guinardó SCCL</p> <p>AMPA AMPA de l'Escola del Mar AMPA de l'Escola Estel-Guinardó AMPA de l'Escola Mas Casanovas AMPA de l'Escola Parc del Guinardó AMPA de l'Escola Pit-Roig AMPA de l'Escola Torrent d'en Melis AMPA de l'Escola Tresfonts AMPA de l'Institut Francisco de Goya AMPA de l'Institut Joan Brossa AMPA de l'Escola Guinardó SCCL</p> <p>Entitats d'educació en el lleure AE Perot Guinarda AS Mas Guinardó Esplai Arc Iris de l'Esperit Sant</p> <p>Serveis públics Biblioteca Mercè Rodoreda Casal Infantil Guinardó Complex Esportiu Municipal del Guinardó Centre Cívic Guinardó Consell de la Joventut d'Horta-Guinardó</p> <p>Clubs o associacions esportives Club de Basquet Guinardó Club Esportiu Martinenc Estel Vallseca Futbol Sala Grup d'Escacs Peona i Peó</p> <p>Associacions o col·lectius culturals Xerrac Arts Plàstiques, Festes i Tradicions Rocaguinarda Cooperativa de Consum Coordinadora d'Entitats del Guinardó Colla de Diables Els Malignes del Guinardó</p>

8. NOU BARRIS

Centres educatius

Escola Ciutat Comtal
Escola Mestre Morera
Escola Ferrer i Guàrdia
Escola Elisenda de Montcada
Institut Pablo Ruiz Picasso
CEE Sant Joan de la Creu
CC Mare Alfonsa Cavin

AMPA

AMPA de l'Escola Ciutat Comtal
AMPA de l'Escola Ferrer i Guàrdia
AMPA de l'Escola Mestre Morera
AMPA del CC Mare Alfonsa Cavin

Entitats d'educació en el lleure

Centre Obert Cruïlla
Centre de Dia per a Infants de Torre Baró
Casal de Joves Llops del Taga

Serveis públics

Ludoteca Trencapins
Casal Infantil de Vallbona
Centre Cívic Zona Nord
Casal de Barri de Torre Baró
Centre d'Activitats de Vallbona
UBAE Complex Esportiu Municipal Can Cuyàs

Clubs o associacions esportives

CEU Ciutat Meridiana
Club de Petanca Ciutat Meridiana
Fundació Esport Escolar de Barcelona

Associacions o col·lectius culturals

Pla Comunitari de Ciutat Meridiana
Centre Obert Cruïlla

9. SANT ANDREU

Centres educatius

Escola Bernat de Boïl
Escola Baró de Viver
Escola La Maquinista
SES Cristòfol Colom
Institut Doctor Puigvert
Escola L'Esperança
Escola Bon Pastor

AMPA

AMPA de l'Escola Bernat de Boïl
AMPA de l'Escola Baró de Viver (i Escola de Mares i Pares)
AMPA de l'Escola La Maquinista
AMPA del SES Cristòfol Colom
AMPA de l'Institut Doctor Puigvert
AMPA de l'Escola L'Esperança
AMPA de l'Escola Bon Pastor

Entitats d'educació en el lleure

Centre Educatiu i del Lleure (CEL)
MIJAC de Bon Pastor

Serveis públics

Biblioteca Bon Pastor
Casal de Gent Gran de Baró de Viver
Casal de Gent Gran de Bon Pastor
Casal Infantil de Baró de Viver
Casal Infantil de Bon Pastor
Centre Cívic Baró de Viver
Centre Cívic Bon Pastor
Ciberaula (Escola Bernat de Boïl)
Espai Familiar
Sala de Lectura i Aula de Noves Tecnologies
(CC Baró de Viver)
SDJ Servei de Dinamització Juvenil-Baró de Viver
SDJ Servei de Dinamització Juvenil-Bon Pastor
Serveis Socials Franja Besós (Educatadors de Carrer)

Clubs o associacions esportives
Agrupació Esportiva Bon Pastor
Club Ciclista de Bon Pastor
Club de Bàsquet Bon Pastor
Club de Lluita Olímpica de Baró de Viver

Associacions o col·lectius culturals
Associació d'Amics d'El Alto
Associació d'Avis del Barri de Bon Pastor
Associació Avis-Néts.com (Avis Acollidors)
Associació de Veïns de Bon Pastor
Associació de Veïns Pi i Margall
Associació Gitana de Bon Pastor
Banc del Temps
Bon Pas de Ball
Centre Cultural Andalus de Baró de Viver
Centro Cultural Andalus de Bon Pastor
Coral Amics del Bon Pastor
Fundació Secretariat Gitano-Punt d'Informació Juvenil Chavo
Nebos
Grallers i Capgrossos del Bon Pastor
La Jarra Azul
Pla Comunitari de Baró de Viver
Xarxa Jove

10. SANT MARTÍ

Centres educatius
Escola Bac de Roda
Escola Els Horts
Escola Els Porxos
Escola La Caixa
Escola La Palmera
Escola La Pau
Escola L'Arc de Sant Martí
Institut Bernat Metge
Institut Infanta Isabel d'Aragó
Institut Joan d'Àustria
Institut Sant Martí de Provençals

Col·legi Adela de Trenquelléon
Col·legi Joan Roca Guipúzcoa
Col·legi Sant Rafael
Col·legi Verns
Centre Escolar San Francisco

AMPA

AMPA de l'Escola Els Horts
AMPA de l'Escola Els Porxos
AMPA de l'Escola La Caixa
AMPA de l'Escola La Palmera
AMPA de l'Institut Bernat Metge
AMPA de l'Institut Joan d'Àustria
AMPA del Col·legi Sant Rafael
AMPA del Centre Escolar San Francisco
AMPA del Col·legi Verns

Serveis públics

Centre de Barri La Palmera
Centre de Barri La Pau
Dinamitzadors Culturals
Educatadors de Carrer
Ludoteca Municipal Ca L'Arnó
Centre de Serveis Socials de Sant Martí
Centre Cívic Sant Martí

Clubs o associacions esportives

Associació Sant Martí Esport
Penya Barcelonista Barcino
Associació Escola Natació Júpiter
Club d'Escacs Sant Martí

Associacions o col·lectius culturals

Associació Petit Ballet Barcelona
Centro Social Cultural Santo Ángel
Cova Da Serpe
Associació de Veïns La Palmera Centro
Associació de Veïns Provençals Verneda
Dinamitzador del Barri de Verneda Baixa
i Via Trajana

DISTRICTES	CURS 2009-2010
1. CIUTAT VELLA	<p> Escola Mediterrània Escola Alexandre Galí Escola Sant Joan Baptista Serveis Educatius AMPA de l'Escola Mediterrània AMPA de l'Escola Alexandre Galí AMPA de l'Escola Sant Joan Baptista Coordinadora de Grups Corals Esplai Illa de la Gavina AEiG La Salle Barceloneta Associació Barceloneta Alerta (Pla Comunitari de la Barceloneta) Associació Esportiva Barceloneta Barceloneta Escacs Club Club de Futbol Barceloneta Poliesportiu Marítim-Fundació Claror Club Natació Atlètic Barceloneta Club Esportiu Atlàntic Barceloneta Centre Obert Glamparetes Direcció Centre Cívic Barceloneta Suport Territorial, Centre Cívic Barceloneta Casal Infantil i Projecte Franja Centre Cívic Barceloneta Joves Centre Cívic Barceloneta Biblioteca Barceloneta-La Fraternitat La Fàbrica del Sol Educadors de Carrer (APC) Punt d'Informació Juvenil </p>
2. L'EIXAMPLE	<p> Escola Auró Escola Diputació Escola Els Llorers Escola Ferran Sunyer Escola Joan Miró Escola Mallorca Institut Ernest Lluch Institut Maragall Centre Privat Concertat Griselda Centre Privat Concertat IPSE Centre Privat Concertat IPSI Centre Privat Concertat Maria Auxiliadora Centre Privat Concertat Sagrat Cor Centre Privat Concertat Salesià de Sant Josep Centre Privat Concertat Sant Josep Oriol Centre Privat Concertat Urgell AMPA de l'Escola Auró AMPA de l'Escola Diputació AMPA de l'Escola Ferran Sunyer AMPA de l'Escola Joan Miró </p>

AMPA de l'Escola Mallorca
AMPA del Centre Privat Concertat IPSE
AMPA del Centre Privat Concertat Maria
Auxiliadora
AMPA del Centre Privat Concertat Sagrada
Família
AMPA del Centre Privat Concertat Salesià
de Sant Josep
AE Aldaia
AE Itaca
AE Pau Claris
AE Rabindranath Tagore
Centre Parroquial Juvenil El Bon Recer
(Catesport Esplai)
Esplai Boix
Esplai i Centre Juvenil La Nivaira
Esplai Oriols
Esplai Sant Ferran
Esplai Sant Isidor
Esplai Sant Miquel
Associació Camí Amic
AVV de l'Esquerra de l'Eixample
AVV de Sant Antoni
Ballets de Catalunya
Colla de Diables i Porca de Sant Antoni
Colla de Diables l'Esquerra Infernal
Esbart Sagrat Cor
Xarxa Comunitària de Sant Antoni
Centre Excursionista L'Àliga
Club de Futbol Catalònia
Club de Futbol Don Bosco
Coordinadora de Clubs de l'Escola Industrial
Penya Barcelonista Anguera
Biblioteca Joan Miró
Biblioteca Lola Anglada
Biblioteca Sant Antoni-Joan Oliver
Centre Cívic Casa Golferichs
Centre Cívic Cotxeres Borrell
Centre de Serveis Socials de Sant Antoni
Centre de Serveis Socials de la Nova Esquerra
de l'Eixample
Educadors de Carrer
Espai Infantil Cotxeres Borrell
Piscina Sant Jordi
Pistes Esportives Municipals Parc de Joan
Miró
Poliesportiu Municipal Aiguajoc
Poliesportiu Municipal Joan Miró

3. SANTS-MONTJUÏC

Escola Carles I
Escola La Muntanyeta
Escola Mossèn Jacint Verdaguer
Escola Pau Vila

	<p>Escola Municipal Tres Pins Escola Anna Ravell Escola Magòria SCCL (cooperativa) Escola Sant Francesc Xavier Escola del Bosc de Montjuïc Col·legi Sant Pere Claver Institut XXV Olimpíada AMPA de l'Escola Carles I AMPA de l'Escola La Muntanyeta AMPA del CEIP Mossèn Jacint Verdaguer AMPA de l'Escola Pau Vila AMPA Escola Sant Francesc Xavier Agrupament Escolta i Guies Baden Powell Centre d'Esplai Xerinola Artixoc Coral Infantil Xemeneia Amunt Atlètic Poble-sec Coordinadora d'entitats Espai Jove 12@16 Plataforma Poble-sec per a tothom (Casal Concòrdia) Pla Comunitari Centre de Serveis Socials Poble-sec Biblioteca Francesc Boix Centre Cívic El Sortidor Ludoteca El Sortidor Camp Municipal de Futbol La Satàlia</p>
4. LES CORTS	
5. SARRIÀ-SANT GERVASI	
6. GRÀCIA	
7. HORTA-GUINARDÓ	<p>Escola Carmel Escola Taxonera Escola Coves d'en Cimany Escola Virolai Col·legi Santa Teresa de Jesús AMPA de l'Escola Taxonera AMPA de l'Escola Coves d'en Cimany Centre Infantil La Torre Ludoteca Arimel Biblioteca Juan Marsé Espai Jove Boca Nord Centre Obert Adsis Esplai Pequefesta Grup Scout Makarenko Fundació Adsis Programa Accés Carmel Amunt</p>

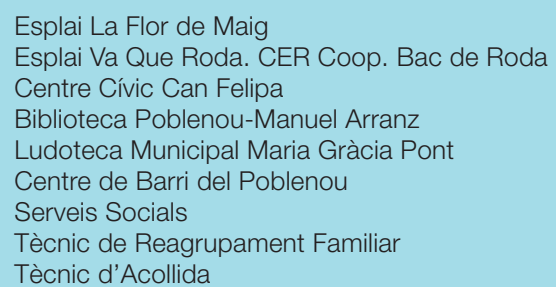
	<p>Tècnica de Barri del Carmel Escola Àngels Garriga Escola Heura Escola Arc iris Escola Font d'en Fargas Escola Torrent de Can Carabassa CEE Rel AMPA de l'Escola Pit-Roig AMPA de l'Escola Torrent de Can Carabassa AMPA de l'Escola Rel AMPA de l'Escola Àngels Garriga AMPA de l'Escola Heura AMPA de l'Escola Font d'en Fargas Casal Xangó Tècnica de Barri de la Font d'en Fargues</p>
<p>8. NOU BARRIS</p>	<p>Escola Pia-Luz Casanova Escola Aiguamarina CEPA Oriol Martorell Escola Sant Ferran Escola Antaviana Escola Gaudí Escola Sant Antoni Maria Claret AMPA de l'Escola Aiguamarina AMPA de l'Escola Pia-Luz Casanova AMPA de l'Escola Antaviana AMPA de l'Escola Gaudí AMPA de l'Escola Sant Antoni Maria Claret AMPA de l'Institut La Guineueta Coordinadora d'AMPA de Nou Barris CD Olímpic Associació Cultural i Social Associació Esportiva Nou Barris Agrupació Sardanista l'Ideal d'en Clavé de les Roquetes Centre Cultural García Lorca-Associació Andalus de Nou Barris Grup Muntanyès: Ludoteca i Òmniam, Esplai. Associació Esportiva Babar Plataforma d'Entitats de les Roquetes Kasal de Joves de Roquetes Centre Cultural Ton i Guida Ateneu Popular de Nou Barris Esplai SOIA Pistes Esportives Antoni Gelabert Pla Comunitari del Verdum Pla Comunitari de les Roquetes Pla d'Entorn Educadors de Carrer Serveis Socials</p>
<p>9. SANT ANDREU</p>	<p>AFA Centre Privat Concertat Mare de Déu de la Mercè</p>

AFA Escola Can Fabra
AMPA de l'Escola Eulàlia Bota
AMPA de l'Escola El Sagrer
AMPA de l'Escola L'Estel
AMPA de l'Escola Mestre Enric Gibert i Camins
AMPA de l'Escola Rosa dels Vents
AMPA de l'Escola Sant Pere Nolasc
AMPA de l'Escola Turó Blau
AMPA de l'Institut Príncep de Viana
Escola Can Fabra
Escola Eulàlia Bota
Escola L'Estel
Escola Mestre Enric Gibert i Camins
Escola Pegaso
Escola Rosa dels Vents
Escola El Sagrer
Escola Sant Pere Nolasc
Escola Ignasi Iglésias
Escola Turó Blau
Centre Privat Concertat Jesús Maria
Centre Privat Concertat Jesús, Maria i Josep
Centre Privat Concertat Laia
Centre Privat Concertat Mare de Déu de la Mercè
Centre Privat Concertat Mare de Déu de la Soledat
Centre Privat Concertat Monlau
Institut Doctor Puigvert
Institut Príncep de Viana
Escola de Música Municipal Sant Andreu
Col·legi d'Educació Especial Pont del Dragó
Centre Privat Concertat d'Educació Especial Gavina
Agrupació Excursionista Muntanya
Associació Excursionista Cordada
Club Esportiu Sagrerenc
Club Natació Sant Andreu
Biblioteca Ignasi Iglésias-Can Fabra
Biblioteca La Sagrera-Marina Clotet
Centre Garcilaso
Piscina Municipal de Sant Andreu
Centre de Recursos Pedagògics de Sant Andreu
Associació Ventijol
Coordinadora d'AMPA
Associació Cultural Quimera
Grallakatú
Diablers de la Sagrera
Associació de Veïns de Sant Andreu Nord
Tramuntana-AVVSAN
AVV la Sagrera
Comissió de Festes de la Sagrera

Diablers de Sant Andreu
Xarxa d'Entitats del Projecte Comunitari
NASACO
AVV-Plataforma Veïnal de Sant Andreu
Agrupament Escolta Flor de Neu
Agrupament Escolta Jungfrau
Ludoteca de la Casa Bloc
MIJAC Sant Andreu
AEiG Pare Bertran
AE Jaume I

10. SANT MARTÍ

AMPA de l'Escola La Mar Bella
AMPA de l'Escola Pere IV
AMPA de l'Escola Acàcies
AMPA de l'Escola L'Arenal de Llevant
AMPA de l'Escola Poblenou
AFA Provençals
AFA La Llacuna del Poblenou
AMPA de l'Escola Voramar
AMPA de l'Institut Front Marítim
Escola La Mar Bella
Escola Vila Olímpica
Escola Pere IV
Escola Acàcies
Escola L'Arenal de Llevant
Escola Poblenou
Escola Catalònia
Escola Provençals
Escola Brasil
Escola La Llacuna del Poblenou
Escola Voramar
Escola Miró
Colegio Asunción de Nuestra Señora
Institut Front Marítim
Agrupació Sardanista Roure
Casino L'Aliança del Poblenou
Centre Moral i Cultural del Poblenou
El Joncar Petit
Colla del Drac del Poblenou
Colla de Gegants del Poblenou
Centre d'Imatgeria Festiva
Coordinadora d'Entitats del Poblenou
CEM Can Felipa
Atlètic Poblenou CF
Club d'Escacs Ateneu Colon
Handbol Poblenou
Club Natació Poblenou
Associació Rugby Poblenou
Catalònia Hoquei Club
Agrupament Escolta Rakxa
Esplai Pare Abraham
Esplai Movi Poblenou
Esplai Sagrat Cor

Esplai La Flor de Maig
Esplai Va Que Roda. CER Coop. Bac de Roda
Centre Cívic Can Felipa
Biblioteca Poblenou-Manuel Arranz
Ludoteca Municipal Maria Gràcia Pont
Centre de Barri del Poblenou
Serveis Socials
Tècnic de Reagrupament Familiar
Tècnic d'Acollida

5.2. Centres educatius participants en el Debat Familiar

DISTRICTES	CURS 2005-2006
1. CIUTAT VELLA	
2. L'EIXAMPLE	
3. SANTS-MONTJUÏC	CEIP Miquel Bleach CEIP Pràctiques I Escola Proa CEIP Pràctiques II CEIP Perú Escola Oscan Escola Joan Pelegrí CEIP Barrufet Escola Institució Montserrat CEIP Lluís Vives CEIP Gayarre CEIP Francesc Macià CEIP Cavall Bernat Escola Lloret Escola Sant Medir IES Emperador Carles IES Joan Coromines IES Lluís Vives
4. LES CORTS	
5. SARRIÀ-SANT GERVASI	
6. GRÀCIA	CEIP Josep Maria de Sagarra Escola Gravi CEIP Montseny CEIP Baldri Reixac CEIP La Farigola de Vallcarca CEIP Rius i Taulet CEIP Turó del Cargol Escola Reina Elisenda IES Pere Bosch i Gimpera
7. HORTA-GUINARDÓ	
8. NOU BARRIS	CEIP Prosperitat CEIP Tibidabo CEIP Santiago Rusiñol CEIP Mercè Rodoreda CEIP Víctor Català

	IES Galileu Galilei IES Sant Andreu
9. SANT ANDREU	
10. SANT MARTÍ	

DISTRICTES	CURS 2007-2008
1. CIUTAT VELLA	
2. L'EIXAMPLE	
3. SANTS-MONTJUÏC	CEIP Municipal Bàrkeno CEIP El Polvorí CEIP Enric Granados CEIP Ramon Casas CEIP Seat IES Lluís Domènech i Montaner IES Montjuïc Escola Garbíne
4. LES CORTS	CEIP Ausiàs March CEIP Barcelona CEIP Duran i Bas CEIP Ítaca CEIP Lavínia CEIP Les Corts CEIP Pau Romeva IES Les Corts Escola Maristes Sants-les Corts Escola Súnion Col·legi Pare Manyanet Escola Sant Ramon Nonat Escola Sant Ramon Nonat-Sagrat Cor
5. SARRIÀ-SANT GERVASI	CEIP Poeta Foix Escola Lys Escola Augusta Escola Bienaventurada Virgen María Escola Nuestra Señora de Lourdes Escola Nausica Escola Infant Jesús IES Montserrat
6. GRÀCIA	CEIP La Sedeta CEIP Sagrada Família CEIP Fructuós Gelabert IES Secretari Coloma Escola Sant Josep-Teresianes
7. HORTA-GUINARDÓ	
8. NOU BARRIS	
9. SANT ANDREU	CEIP Doctor Ferran i Clua CEIP Pompeu Fabra

	<p>CEIP Emili Juncadella CEIP Octavio Paz IES Joan Fuster Escola Arrels Escola Joan Roca</p>
<p>10. SANT MARTÍ</p>	<p>CEIP Antoni Balmanya CEIP Dovella CEIPM Escola Casas CEIP Miralletes CEIP Sant Joan de Ribera CEIP La Farigola del Clot IES Juan Manuel Zafra IES Sant Josep de Calassanç Escola Calassanç Escola Mare de Déu de Núria</p>

DISTRICTES	CURS 2008-2009
1. CIUTAT VELLA	
2. L'EIXAMPLE	Escola Fort Pienc Escola Ramon Llull Escola Tabor Institut Fort Pius Escola Lluïsa Marillac Escola Mireia Escola Immaculada Escola Sagrado Corazón
3. SANTS-MONTJUÏC	
4. LES CORTS	
5. SARRIÀ-SANT GERVASI	
6. GRÀCIA	
7. HORTA-GUINARDÓ	Escola Estel Guinardó Escola Mas Casanovas Escola Pit-Roig Escola Torrent d'en Melis Escola Tresfonts Escola Municipal Escola del Mar Escola Municipal Parc del Guinardó Institut Francisco de Goya Institut Joan Brossa Escola Guinardó SCCL
8. NOU BARRIS	Escola Ciutat Comtal Escola Mestre Morera Escola Ferrer i Guàrdia Escola Elisenda de Montcada Institut Pablo Ruiz Picasso CC Mare Alfonsa Cavin
9. SANT ANDREU	Escola Bernat de Boïl Escola Baró de Viver Escola La Maquinista SES Cristòfol Colom Institut Doctor Puigvert Escola L'Esperança Escola Bon Pastor
10. SANT MARTÍ	Escola Bac de Roda Escola Els Horts Escola Els Porxos

Escola La Caixa
Escola La Palmera
Escola L'Arc de Sant Martí
Institut Bernat Metge
Institut Infanta Isabel d'Aragó
Institut Sant Martí de Provençals
Col·legi Adela de Trenquelló
Col·legi Sant Rafael
Col·legi Verns
Centre Escolar San Francisco

DISTRICTES	CURS 2009-2010
1. CIUTAT VELLA	Escola Mediterrània Escola Alexandre Galí Escola Sant Joan Baptista
2. L'EIXAMPLE	Escola Auró Escola Diputació Escola Els Llorers Escola Ferran Sunyer Escola Joan Miró Escola Mallorca Centre Privat Concertat Salesià de Sant Josep Centre Privat Concertat Sant Josep Oriol Centre Privat Concertat Urgell Centre Privat Concertat Griselda Centre Privat Concertat IPSI Centre Privat Concertat Maria Auxiliadora Centre Privat Concertat Sagrat Cor
3. SANTS-MONTJUÏC	CEIP Carles I CEIPM Escola del Bosc de Montjuïc CEIP Mossèn Jacint Verdaguer Escola Sant Francesc Xavier Escola Anna Ravell CEIPM Tres Pins CEIP La Muntanyeta CEIP Pau Vila
4. LES CORTS	
5. SARRIÀ-SANT GERVASI	
6. GRÀCIA	
7. HORTA-GUINARDÓ	Escola Carmel Escola Santa Teresa de Jesús Escola Taxonera Escola Coves d'en Cimany Escola Virolai CEIP Font d'en Fargues CEEC Rel CEIP Arc Iris CEIP Àngels Garriga CEIP Torrent de Can Carabassa CEIP Heura
8. NOU BARRIS	CEIP Antaviana CEIP Gaudí CEIP Sant Antoni Maria Claret

	<p>Escola Pia-Luz Casanova CEIP Aiguamarina CC Sant Ferran</p>
9. SANT ANDREU	<p>Escola Pegaso Escola L'Estel Escola Sagrera Escola Eulàlia Bota Escola Turó Blau CCIP Mare de Déu de la Soledat CC Jesús Maria CC Mare de Déu de la Mercè Escola Sant Pere Nolasc Escola Ignasi Iglésias Escola Mestre Enric Gibert i Camins</p>
10. SANT MARTÍ	<p>Escola La Mar Bella Escola Vila Olímpica Escola Pere IV Escola Acàcies Escola L'Arenal de Llevant Escola Poblenou Escola Brasil Escola Voramar</p>

5.3. Taules de resultats del Debat Familiar

Taula 5. Participació en el Debat Familiar

DISTRICTE	Barri	Alumnes matriculats	Alumnes participants	Taxa de participació
CIUTAT VELLA	Barceloneta	485	239	49,3
L'EIXAMPLE	El Fort Pienc	2.217	813	36,7
	La Sagrada Família	1.481	421	28,4
	L'Antiga Esquerra de l'Eixample	178	104	58,4
	La Nova Esquerra de l'Eixample	2.197	928	42,2
	Sant Antoni	1.161	578	49,8
SANTS-MONTJUÏC	Sants, la Bordeta, Hostafrancs, Badal	6.886	3.367	48,9
	La Marina de Port-la Marina del Prat Vermell	2.129	904	42,5
	El Poble-sec	1.506	761	50,5
	La Font de la Guatlla	441	269	61,0
LES CORTS	Les Corts	4.988	1.772	35,5
	Sant Ramon-la Maternitat	1.785	493	27,6
SARRIÀ-SANT GERVASI	Sant Gervasi-Galvany	3.285	664	20,2
	El Putget i Farró	575	188	32,7
GRÀCIA	El Coll, la Salut, Vallcarca-Penitents	1.907	674	35,3
	Camp d'en Grassot-Gràcia Nova	1.969	862	43,8
HORTA-GUINARDÓ	Alt Guinardó	2.618	962	82,9
	Baix Guinardó	792	144	18,2
	El Carmel	1.267	616	48,6
	La Font d'en Fargues	1.055	599	56,8
NOU BARRIS	Les Roquetes	675	223	33,0
	El Verdum	749	281	37,5
	Prosperitat	2.251	762	33,9
	Ciutat Meridiana	866	380	43,9
	Torre Baró	674	213	31,6
	Vallbona	80	7	8,8
SANT ANDREU	Navas	985	276	28,0
	El Congrés i els Indians	1.366	645	47,2
	Bon Pastor	987	436	44,2
	Baró de Viver	741	220	29,7
	La Sagrera	591	160	27,1
	Sant Andreu	2.329	1.013	43,5

SANT MARTÍ	Clot	1.125	488	43,4
	El Camp de l'Arpa del Clot	2.563	1.124	43,9
	Sant Martí de Provençals	3.406	991	29,1
	La Verneda i la Pau	1.082	319	29,5
	El Poblenou	1.400	649	46,4
	Provençals del Poblenou	613	238	38,8
TOTAL		61.444	23.783	38,7

Taula 6. Sexe dels infants i adolescents

Sexe dels infants i adolescents	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Noi	-	47,6	49,1	47,3	47,8
Noia	-	52,4	50,9	52,7	52,2
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 7. Edat dels infants i adolescents

Edat dels infants i adolescents	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
De 3 a 5 anys	-	16,2	16,6	-	12,7
De 6 a 11 anys	-	57,0	58,6	100,0	69,1
12 anys i més	-	26,8	24,7	-	18,2
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 8. Lloc de naixement dels infants i adolescents

Lloc de naixement	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Catalunya i resta d'Espanya	-	90,0	84,8	85,5	87,1
Resta d'Europa	-	1,7	1,9	2,1	1,9
Amèrica	-	6,6	10,9	9,2	8,6
Àfrica	-	0,6	0,8	0,9	0,8
Àsia i Oceania	-	1,2	1,6	2,3	1,7
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 9. Lloc de naixement dels pares i mares

Lloc de naixement	Curs 2008-2009		Curs 2009-2010	
	Pares	Mares	Pares	Mares
Catalunya i resta d'Espanya	78,1	77,9	77,5	75,6
Resta d'Europa	2,8	2,8	3,4	2,9
Amèrica	14,3	15,3	12,6	16,5
Àfrica	2,4	1,8	2,5	1,9
Àsia i Oceania	2,5	2,2	4,0	3,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 10. Nombre de persones que viuen a la llar

Nombre de persones que viuen a la llar	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Dues	-	4,1	4,0	4,4	4,2
Tres	-	24,6	24,1	22,0	23,5
Quatre	-	53,4	50,8	51,1	51,9
Cinc	-	13,5	14,3	15,4	14,4
Sis	-	3,0	4,6	4,4	4,0
Més de sis	-	1,4	2,2	2,7	2,1
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 11. Nombre de germans/es

Nombre de germans/es	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Cap	-	24,6	25,6	25,4	25,1
Un	-	59,7	56,4	56,3	57,7
Dos	-	12,9	13,4	14,0	13,4
Tres i més	-	2,8	4,7	4,4	3,8
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 12. Acompanyament dels fills/es a casa (% de resposta múltiple)

Acompanyament	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010(*)
Pare	-	37,2	38,8	57,3
Mare	-	64,4	66,3	82,8
Cangur o persona remunerada	-	8,1	5,2	9,5
Algun familiar (avis/es, etc.)	-	31,3	33,0	42,5
Altres pares o mares de l'escola	-	3,6	3,6	9,5
Amics de la família	-	2,0	3,1	5,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

(*) No és directament comparable amb els anys anteriors, a causa de canvis en el sistema de càlcul.

Taula 13. Hores setmanals de treball remunerat dels pares i mares

Jornada laboral dels pares	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
No treballa	-	2,8	7,0	9,2	6,1
Fins a 20 hores	-	2,0	2,5	3,6	2,7
Entre 20 i 30 hores	-	2,9	3,3	4,1	3,4
Entre 30 i 40 hores	-	33,7	34,0	34,6	34,1
Més de 40 hores	-	58,6	53,1	48,5	53,7
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Jornada laboral de les mares	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
No treballa	-	15,1	20,7	20,7	18,5
Fins a 20 hores	-	7,5	8,5	9,7	8,5
Entre 20 i 30 hores	-	13,2	13,8	15,3	14,1
Entre 30 i 40 hores	-	42,6	38,6	36,7	39,5
Més de 40 hores	-	21,6	18,4	17,6	19,4
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 14. Activitats de lleure preferides (% de resposta múltiple)

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Jugar a casa	-	59,6	59,7	-	59,7
Jugar al parc o al carrer	-	52,8	58,5	-	55,7
Estudiar o fer deures de l'escola	-	37,3	38,8	-	38,1
Fer esport	-	63,3	61,1	-	62,2
Treballs manuals/ música	-	46,5	42,3	-	44,4
Anar al cinema/ teatre	-	30,9	30,7	-	30,8
Llegir	-	39,3	38,0	-	38,7
Mirar la televisió	-	68,7	70,3	-	69,5
Jugar amb l'ordinador/ videoconsola	-	61,4	61,3	-	61,4

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 15. Participació en activitats extraescolars

Participació	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Sí	74,4	77,8	73,3	75,1	75,7
No	25,6	22,2	26,7	24,9	24,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 16. Tipus d'activitat i espai de realització (% de resposta múltiple)

Activitats a l'escola	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Esportiva	-	31,9	25,1	49,8	36,4
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	-	18,4	14,0	26,6	20,1
Informàtica, idiomes	-	9,2	10,2	20,0	13,2
Reforç escolar	-	3,2	5,1	5,9	4,6
Educació en el lleure	-	2,4	3,0	4,2	3,2
Cultural (castellers, banda de música, coral)	-	2,8	2,6	4,7	3,4
Lúdica	-	-	-	9,0	3,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Activitats fora de l'escola	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Esportiva	-	35,4	39,6	40,7	38,3
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	-	17,3	14,9	18,5	17,1
Informàtica, idiomes	-	15,4	11,1	14,1	13,9
Reforç escolar	-	6,4	6,4	7,3	6,7
Educació en el lleure	-	8,2	8,9	9,0	8,7
Cultural (castellers, banda de música, coral)	-	4,1	4,0	4,8	4,3
Lúdica	-	-	-	8,9	3,1

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 17. Dies de la setmana de les activitats (% de resposta múltiple)

Dies	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Dilluns	-	55,9	51,8	55,1	54,6
Dimarts	-	57,9	56,3	52,5	55,6
Dimecres	-	58,0	53,6	53,6	55,3
Dijous	-	57,4	56,3	52,5	55,4
Divendres	-	39,6	36,5	38,3	38,3
Dissabte i diumenge	-	32,3	31,3	36,8	33,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 18. Nombre de dies dedicats a les activitats extraescolars

Nombre de dies	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Un	-	13,4	16,4	14,3	14,6
Dos	-	27,0	28,4	30,8	28,7
Tres	-	25,1	23,9	24,3	24,5
Quatre o més	-	34,5	31,3	30,6	32,4
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0
Mitjana	-	3,0	2,9	2,9	2,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 19. Temps dedicat a les activitats extraescolars

Nombre d'hores	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Menys de 2 hores	-	15,8	19,1	21,9	18,8
Entre 2 i 6 hores	-	63,6	61,9	66,7	64,3
Entre 6 i 10 hores	-	17,6	14,9	9,4	14,0
Més de 10 hores	-	3,0	4,1	2,0	2,9
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 20. Grau d'informació de les activitats extraescolars

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
De l'escola					
Totalment d'acord	-	48,1	46,6	50,4	48,5
Bastant d'acord	-	41,7	40,7	38,8	40,4
Poc d'acord	-	8,5	10,4	8,5	9,0
Gens d'acord	-	1,7	2,3	2,3	2,1
De fora de l'escola					
Totalment d'acord	-	24,5	25,8	26,4	25,5
Bastant d'acord	-	36,7	38,6	35,1	36,6
Poc d'acord	-	28,0	26,0	27,3	27,2
Gens d'acord	-	10,8	9,7	11,3	10,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 21. Activitats extraescolars que es voldrien fer (% de resposta múltiple)

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Esportiva	26,0	28,0	29,6	29,6	29,0
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	25,0	33,3	34,5	32,7	33,4
Informàtica, idiomes	30,6	27,1	28,7	28,1	27,9
Reforç escolar	-	4,4	5,3	5,2	4,9
Educació en el lleure	-	13,0	13,9	12,6	13,1
Cultural (castellers, banda de música, coral)	9,3	9,2	10,0	12,6	10,6
Lúdica	9,1	24,2	25,5	22,4	23,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 22. Activitats extraescolars sobre les quals es voldria tenir més informació (% de resposta múltiple)

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Esportiva	37,8	46,3	44,4	38,9	43,2
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	34,0	42,7	40,5	41,1	41,5
Informàtica, idiomes	56,6	43,7	43,8	40,4	42,6
Reforç escolar	-	22,3	25,2	22,3	23,1
Educació en el lleure	-	21,4	22,4	23,2	22,3
Cultural (castellers, banda de música, coral)	15,5	18,1	18,0	20,4	18,9
Lúdica	19,1	18,3	19,3	19,2	18,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 23. Motius per portar els fills/es a fer activitats extraescolars (% de resposta múltiple)

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Estiguin atesos	-	25,7	25,1	28,4	26,5
S'eduquin en valors	-	52,4	52,8	51,2	52,1
Adquireixin coneixements	-	57,4	56,1	52,8	55,4
Coneguin altres infants	-	35,9	35,4	34,8	35,4
Es diverteixin	-	70,5	69,7	63,3	67,7
Facin esport	-	58,9	58,4	55,3	57,5

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 24. Motius pels quals no es fan activitats extraescolars (% de resposta múltiple)

	Curs 2009-2010
Activitats massa cares	54,1
Horaris incompatibles	26,8
A la tarda poden estar a casa	22,8
Manca de temps per estudiar	46,8
Activitats ofertes no agraden	20,2
No tenen prou informació	16,7
Per l'edat/Són massa petits	11,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 25. Aspectes a millorar de l'oferta d'activitats extraescolars (% de resposta múltiple)

	Curs 2009-2010
Preus més assequibles	64,1
Ampliar l'horari d'activitats	19,7
Més diversitat d'activitats	41,5
Millorar qualitat d'activitats	26,2
Activitats més properes a l'escola	18,6
Millorar les instal·lacions	24,2
Més espais públics	32,7
Millorar la formació del personal educador	16,3
Millorar la informació sobre l'oferta	27,6
Més activitats en família	26,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 26. Opinió sobre el preu que s'hauria de pagar per una activitat extraescolar de dues hores setmanals

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Activitats gratuïtes	25,2	21,5	25,4	25,6	23,9
Fins a 10 euros/mes	19,0	11,9	16,5	21,0	16,3
De 10 a 20 euros/mes	30,0	26,6	28,9	30,0	28,4
De 20 a 30 euros/mes	19,8	27,2	21,6	17,5	22,3
De 30 a 40 euros/mes	6,0	9,4	5,8	4,4	6,7
Més de 40 euros/mes		3,3	1,8	1,5	2,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 27. Dies de la setmana en què es voldria tenir més oferta d'activitats extraescolars per als fills/es (% de resposta múltiple)

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Dilluns	-	65,6	59,5	57,8	61,3
Dimarts	-	63,9	57,3	55,4	59,2
Dimecres	-	66,7	59,5	57,6	61,7
Dijous	-	64,1	57,0	55,6	59,3
Divendres	-	49,3	46,4	45,7	47,3
Dissabte	-	36,3	37,9	41,2	38,4
Diumenge	-	13,7	14,7	15,5	14,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 28. Horaris en què es voldria tenir més oferta d'activitats extra-escolars per als fills/es

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Dilluns					
De 16.30 a 18.00 h	-	44,9	38,1	37,3	40,5
De 18.00 a 20.00 h	-	23,8	24,0	23,9	23,9
Dimarts					
De 16.30 a 18.00 h	-	43,5	36,2	36,3	39,1
De 18.00 a 20.00 h	-	23,1	23,8	22,2	23,0
Dimecres					
De 16.30 a 18.00 h	-	46,2	39,1	36,8	41,1
De 18.00 a 20.00 h	-	23,4	22,8	23,9	23,4
Dijous					
De 16.30 a 18.00 h	-	43,6	35,8	35,8	38,9
De 18.00 a 20.00 h	-	23,3	23,7	22,7	23,2
Divendres					
De 16.30 a 18.00 h	-	33,2	28,9	27,4	30,0
De 18.00 a 20.00 h	-	18,5	19,8	21,1	19,7
Dissabte					
Matí	-	29,3	30,9	29,1	29,7
Tarda	-	11,1	10,8	16,8	13,0
Diumenge					
Matí	-	10,8	11,1	10,6	10,8
Tarda	-	4,5	4,8	6,6	5,3

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 29. Horaris en què es voldria disposar de més activitats familiars (% de resposta múltiple)

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Dissabte matí	-	46,3	44,4	44,7	45,2
Dissabte tarda	-	27,5	26,8	31,3	28,7
Diumenge matí	-	37,8	33,8	36,0	36,1
Diumenge tarda	-	15,5	14,1	16,3	15,4
Entre setmana, a la tarda	-	28,2	31,5	27,7	28,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 30. Les activitats de l'escola haurien de ser obertes als infants del barri?

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Totalment d'acord	-	26,6	31,2	33,0	30,1
Bastant d'acord	-	29,1	29,7	29,2	29,3
Poc d'acord	-	24,8	21,7	21,5	22,8
Gens d'acord	-	19,5	17,4	16,3	17,8
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 31. Participació dels pares i mares en associacions de la ciutat

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Molt	-	2,7	3,0	2,9	2,8
Bastant	-	6,4	6,1	6,8	6,5
Poc	-	26,7	26,9	27,5	27,0
Mai o quasi mai	-	64,2	64,0	62,8	63,7
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 32. Assistència a les reunions convocades per l'escola

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Sempre	-	59,7	58,0	60,4	59,5
Moltes vegades	-	18,8	17,7	17,2	18,0
Algunes vegades	-	17,9	20,4	18,2	18,7
Mai o quasi mai	-	3,7	3,8	4,1	3,9
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

Taula 33. Participació en les activitats de l'AMPA

	Curs 2005-2006	Curs 2007-2008	Curs 2008-2009	Curs 2009-2010	Total ponderat
Molt	-	9,6	10,5	10,9	10,3
Bastant	-	19,4	16,2	17,7	18,0
Poc	-	38,0	36,5	37,4	37,4
Gens	-	32,9	36,9	34,0	34,3
Total	-	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Debat Familiar.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

AJUNTAMENT DE BARCELONA i FUNDACIÓ JAUME BOFILL (diversos anys): *Diagnosi de les activitats educatives fora de l'horari escolar*, <<http://www.bcn.cat/tempsdebarri>>.

ALBAIGÉS, B.; SELVA, M.; BAYA, M.: *Infants, família, escola i entorn: claus per a un temps educatiu compartit*, Barcelona: Fundació Jaume Bofill i Ajuntament de Barcelona, 2009.

ASCHER, F.: *Métapolis ou l'avenir des villes*, París: Editions Odile Jacob, 1995.

BALBO, L.: *Tempi di vita*, Milà: Feltrinelli, 1991.

BAUMAN, Z.: *Modernidad líquida*, Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 2003.

BAUMAN, Z.: *Mundo-consumo: ética del individuo en la aldea global*, Barcelona: Paidós, 2010.

BECK, U.: *La Individualización: el individualismo institucionalizado y sus consecuencias sociales y políticas*, Barcelona: Paidós, 2003.

BECK, U.; BECK-GERNSHEIM, E.: *La individualización. El individualismo institucionalizado y sus consecuencias sociales y políticas*, Barcelona: Paidós, 2003.

BONFIGLIOLI, S.: *Le politiche dei tempi urbani*, Roma: Istituto Nazionale di Urbanistica, 1997.

BOULIN, J. Y.; MÜCKENBERGER, U.: 2002. *La ville a mille temps. Les politiques des temps de la ville en France et en Europe*, París: Éditions de l'Aube, Datar, 2002.

BRULLET, C.; GÓMEZ-GRANELL, C. (coords.): *L'estat de la infància i les famílies*, Barcelona: Institut d'Infància i Món Urbà, 2008.

DURÁN, M. A.: *El valor del tiempo*, Madrid: Espasa-Calpe, 2006.

EUROPEAN FOUNDATION FOR THE IMPROVEMENT OF LIVING AND WORKING CONDITIONS. *Second European Quality of Life Survey*, Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009.

- FINA, X.; SPÀ, C.: *Dossiers del temps: Temps i Cultura*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2007.
- GIDDENS, A.: *Consecuencias de la modernidad*, Madrid: Alianza Editorial, 1993.
- INNERARITY, D.: *Le futur et ses ennemies*, París: Flammarion-Climats, 2008.
- MACINNES, J.; SOLSONA, M.: *Dossiers del temps: Usos del temps i famílies*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2006.
- MARÍ-KLOSE, P; GÓMEZ-GRANELL, C.; BRULLET, C.; ESCAPA, S.: *Temps de les famílies: anàlisi sociològica dels usos del temps dins de les llars catalanes a partir de les dades del Panel de Famílies i Infància*, Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2008.
- RUEDA, S.; ARTAZCOZ, L.; CORTÈS, I.: *Dossiers del temps: Usos del temps i salut*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2006.
- SEN, A.: *Desarrollo y libertad*, Barcelona: Planeta, 2000.
- Singly, F. de: *Le soi, le couple et la famille*, París: Nathan, 2005.
- SINTES, E.; MIRALLES, C.: *L'ús social del temps a Barcelona*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2006.
- SINTES, E.; MIRALLES, C.: *L'ús social del temps a la Regió Metropolitana de Barcelona*, Barcelona: Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2008a.
- SINTES, E.; MIRALLES, C.: *L'ús social del temps a Barcelona 2006*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, 2008b.
- SINTES, E.; SERRA, J.; CÓN SOLA, A.; RAMON, A.: *L'ús social del temps a Barcelona. Una visió prospectiva*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, 2009.
- TORNS, T.; BORRÀS, V., MORENO, S.; RECIO, C.: *Dossiers del temps: Les polítiques de temps: un debat obert*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2006.
- TORRUBIA (coord.): *Família i educació a Catalunya*, Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2009.
- TORRUBIA, R.; BATLLE, R.: *Eduquem més enllà de l'horari lectiu*, Barcelona: FAPAC-Fundació Catalana de l'Esplai, 2002.
- TRILLA, J.; GARCÍA, I.: «Infancia y tiempo libre organizado», a C. GÓMEZ-GRANELL; J. GARCÍA MILÀ; A. RIPOLL-MILLET; C. PANCHÓN (coords.): *Infancia y familias: realidades y tendencias*, Barcelona: Ariel, 2004.
- TRILLA, J; RÍOS, O.: «Les activitats extraescolars: diferències i desigualtats», a C. GÓMEZ-GRANELL et al.: *Infància, famílies i canvi social a Catalunya*, Barcelona: Consorci Institut d'Infància i Món Urbà, 2005.

Ajuntament de Barcelona